

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AARBOGEN 1952

*Tricotage,
Børne-Udstyr og
Damelingeri
køber man bedst i*

Tricotagemagasinet

Østergade 1 — Telefon 247

indlysende Fordele, der kommer DEM til Gode!

Vi har fra U. S. A. faaet en Sending nye Matricer, saa vi i endnu større Udstrækning kan støbe Skrift, Rammemateriale og meget andet selv. Fordelene er tydelige:

1 Altid nyt Materiale

Vore Kunder bliver ikke udsat for, at der til deres Tryksager er anvendt gamle udslidte Typer, der kan være næsten ulæselige.

2 Ingen Aflægning

Tidligere maatte vi efter Trykningen lægge alt for mange Smaatyper tilbage i Skriftkasserne til Brug en anden Gang. Nu gaar det meste af den afbrugte Sats uden videre til vort Smelteri, hvor det omsmeltes til rene Blystanger — klar til at støbe nyt Materiale af. Det vil sige, at af en Annonce som denne gemmer vi blot Billedet til venstre. Alt andet smeltes om. Det sparer Tid og Penge!

J. Strandbygaards Bogtrykkeri . Skjern . Telefon 22 og 422

Færksted for moderne Bogtryk!

Ved Lærer JENS C. ANDERSEN, Lundenæs

Sognet er igen vokset med et bitte Nøk, idet der i November var 4691 Indbyggere mod 4646 Aaret forud. Men Flugten fra Land til By gør sig ogsaa gældende her, idet Byen i Virkeligheden er vokset fra 3856 til 3932, og Landdistriktet er gaaet tilbage fra 790 til 759.

December 1951: 1. Sudanmissionen overtager som Gave afd. Redaktør Graversens Hus med møbleret Lejlighed til hjemmeværende Missionærer. — 6. Husmoderforeningen holder Adventsfest med Underholdning af Fru Boghandler Jacobsen. — 7. Lodsejere vedtager med stor Majoritet at lade udarbejde Projekt for Skjernaadalens Afvanding. — Juleudsmykningen med Juletræ er tændt for første Gang. — 8. Brugsforeningen har Generalforsamling med stort Arrangement og ca. 350 Deltagere. Omsætningen er steget med ca. 115.000 Kr. Man har tilsluttet sig Dansk Andels Ægekspert. Til Bestyrelsen nyvælges Thv. Pedersen, Lundenæs, og Th. Nielsen, Kongsholm. — »Julens Glæde« har udbetalt 61.000 Kr. til 460 Sparere. — 14. Aarhus Byorkester giver Skolekoncert med Forklaring af Instrumenternes Brug og de forskellige Musikstykker. — 15. Julekoncert med Julesalmer af de kristelige Sangkor fra Ølgod, Ringkøbing og Skjern, Solosang af Koncertsangerinde Frk. Elsa Jena samt Afdelinger for Violin ved Kousgaard og Orgel ved Kasperesen. — 20. Skjern Aarbog udkommer som 10 Aars Jubilar. — Paa Skjern Postkontor er solgt 3600 Ark Julemærker og i December for 42.800 Kr. Frimærker. — I Skjern Sogn fødtes i 1951 58 Dreng og 40 Piger, døbt 62 Dreng og 58 Piger, konfirmeredes 37 Dreng og 44 Piger, viedes 28 Par, døde 21 af Mandkøn og 20 af Kvindkøn, begravedes 23 af Mandkøn og 23 af Kvindkøn. Der har været 3200 Altergæster i Sognemenigheden, 410 i Valgmenigheden og 344 Hjemmeberettelser.

Januar 1952: 1. Nytaarskydningen er en Del kraftigere end sædvanlig og en Del af Nytaarsløjerne temmelig grove. — 2.—3. De danske Ungdomsforeninger holder deres Nytaarsmøde efter de gamle Traditioner, bl. a. med Taler af thv. Kirkeminister Arne Sørensen om »Forholdet mellem Øst og Vest«. — 6. Ved I. M.s Nytaarsfest mindes de i Aaret døde, der har haft Tilknytning til Samfundet. Missionær Daniel Johansen fortæller fra Missionsmarken i Indien. — 11. Den nye Hjælpepræst Ib Windeløv ordineres i Aarhus, men Indsættelsen i Skjern maa udsættes til den 20., da Biskoppens Collats ikke naar frem til den 13. — 12.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

INDHOLD

Den gamle Købmandsgaard	1
Aaret rundt	1
Et vestjydsk Morddrama	10
Mærkedage	11
Døde	16

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Den gamle Købmands- gaard.

Af
Lærer J. C. ANDERSEN

Der var engang tre smaa Huse — kun tre. Som raflet ud af et stort Terningebæger laa de der — ved den nye brede alfare Vej. Det gamle Overfartssted ved Skjernbro, der havde kostet Kong Hans og vel saa mangen anden god Danemand sin Helsot, var blevet fornyet sammen med en Regulering af Vej og Aa. Det var sket i Fyrreerne. Og saa voksede de frem, de tre smaa Huse ved denne nye Kongevej, der i Nord delte sig til Holstebro og Ringkøbing og hinsides Aaen til Vejle og Varde. Et ideelt Sted for driftige Fremskridtsfolk, synes vi, men de gæve Bønder og kongelige Embedsmænd, der dengang dannede Sognets vise Raad, saa ikke med Velvilje paa Besidderne af disse næsten jordløse Huse. Hvordan skulde de kunne bjerge Føden uden Fæ paa Stald og Korn i Hæs og Lade. Man kunde jo frygte, de en skønne Dag gik paa Sognet. Og som man mente paa Bjerget saavel og den jævne Almue, der med det godmodige jyske Lune kaldte de tre Huse for »Troen«, »Haabet« og »Kærligheden«. Man mente vel, der maatte »aandelig« Næring til at strække paa det sparsomme Sul, der maatte blive at byde paa i en saadan Vaaning.

Det sidste af de tre var altsaa »Kærligheden«, der saa Lyset i 1854. Men hvem kunde blot ane, at det var en fremtidig Købmandsgaard, der her kom til Verden, en Købmandsgaard i al sin romantisk-brogede Mangfoldighed, som man havde dem i Købstæderne. Her hvor »Kærlighed og Kildevand« kunde synes at blive nødvendige Ingredienser af Fattigmands Dagligkost. Her maa vi derfor først standse ved Manden, der turde drømme om andet og mere.

Christian Fabricius Hansen var ikke ukendt med Egnen, da han som 32-aarig byggede sin lille Vaaning i Skjern. Nok var han født i Arnum (2. August 1821), men tidlig faderløs blev han opdraget hos sin Frænde, Pastor Vilstrup i Borris. Han var ellers runden af fornem Rod og havde en Stamtavle (trykt i to Bind) med baade Raadmænd, Herremænd og Bisper i den lange Række af Aner. Om Oldefaderen Christian Krarup, efter hvem han vel var nævnet op, fortælles der, at han som ung kom agende langvejsfra til Dejbjerglund for at byde den store Gaard ind ved Auktion. Men skønt højstbydende vilde Auktionarius ikke tilslaa ham den, da han var ukendt og vel sagtens ikke kunde stille Sikkerhed. Den fremmede vendte sig sindigt til sin Køresvend: »Aa, Anders, ta' lige æ Kiest herind!« Og for de undrende Øjne talte han roligt 8000 blanke Sølvdalere op af Kassen og lagde dem paa Bordet. Det var Gaardens Pris. Den Slags giver Anseelse. Jo, der var nok at tage Arv efter i en saadan Slægt. Et senere Billede af Christian Hansen viser os da ogsaa en rank Skikkelse med fine, markerede Ansigstræk, paa engang venlig og bestemt.

AARBOGEN FOR SKJERN . 11. Aargang
Udgivet af J. Strandbygaards Bogtrykkeri, Skjern
Redaktionen sluttet 1. December 1952

Efter at Christian Hansen som fjortenaaring højtideligt (i Spidskjole og med høj Hat!) havde aget med Præsten til Kirke og var blevet konfirmeret, kom han i Købmandslære. Sin første Uddannelse fik han i Hovedstaden, hvor han paa Smakkerne fra Hamborg maatte aabne Købmandens Kister og Kasser og føre Varerne gennem Tolden. Og her var han vidne til, hvorledes Landbrugsprodukterne blev eksporterede eller omsat hos Grossererne. Det ene med det andet gav gode Forudsætninger for at kunne skabe en god Forretning. Men saadan Handelsmand for Sportens og Spændingens Skyld, kom han dog aldrig til at drive det til.

Fra Hovedstaden vendte han tilbage til Vestjylland og var et Stykke Tid i Nymølle ved Ringkøbing. Det var nok hans Husbond, der raadede ham til at tage Chancen og begynde her i Skjern, hvor Tvillingvejene fra Syd og Nord slog Følge for i Fællesskab at slippe over Eng og Aa. Peter og hans Hustru Othilie Smidt var i hvert Fald gode med Venneraad ogsaa senere hen.

Høkerbevillingen købte Chr. Hansen af Jeppe Engsigs Enke og drev fra første Færd den lille Butik ved den gamle Kongevej (nu Kongevej 43). Da den nye Vej saa blev til Virkelighed, sagde hans sunde Sans ham, at her maatte Vilkaarene for en Købmand være de bedst mulige. Saa byggede han da her sin lille Husning, der langt fra lignede nogen Købmandsgaard. To smaa Rum var hele Herligheden: et Sovekammer, hvor der lige var Plads til et Skab, et Bord og en Seng, og en Butik, hvorfra der maatte handles gennem en Klap i Døren.

Handel blev der dog ikke meget af lige straks. Bønderne var dengang omtrent selvforsynende, og stort andet end Bønder var der jo ikke endnu. Dog kom der ogsaa færende Folk forbi. Omegnens Folk kom her, naar de skulle til Skjernbro til Tinge eller Forlig. Og her kom Pottemanden med sit høje Læs, Karetmageren med sine nye Vogne i en knirkende Hale, Kalkmændene oppe fra Mønsted, Kræmmere og Herremænd til Vogns og til Hest, og Postvognen Varde—Ringkøbing med den lystigt truttende Postillon paa Bukken.

Drivtiden var dog den livligste af Aarets Tider. Saa kom de store Drifter af Stude med Skrald fra Horn og Knirk fra Klove kvolvende forbi. Eller de store Kobler af Heste med Grime bundet til Hale. Ja, efter Beretninger om den Tid endogsaa Flokke af Grise og Gæs. Sønderud raslede og rumlede de rejsende ad Husum og Hamborg til, ja længere endnu. Da kunde det vel nok kippe i Købmanden, der var bundet til sin lille Butik, mens de rejseglade Jyder omsatte deres Dyr og vendte tilbage med tunge Pengekatte eller Kister med klingende Dukater under Vognsædet. Men man sagde om disse Storhandelsmænd, at de sjældent blev begravede for deres egne Penge, saa det var nok bedre, at Skomageren blev ved sin Læst og Købmanden bag sin Disk, selv om den sidste kun var en Klap.

Der kunde ogsaa komme Drifter af anden Art, der ikke fulgte Tider og Ved-

Ved Klapjagten i Kommunens Plantage nedlægger 35 Jægere een Ræv. — 16. Med en lille Aabningshøjtidelighed tager Toldvæsenet den nye Bygning i Brug. —

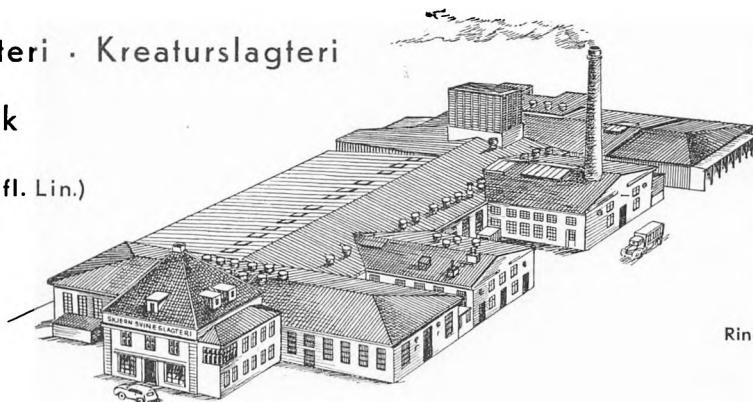
Februar: 1. Aftenhøjskolerne i Marup og paa Lundenæs sluttet efter en god Sæson. — 2. Statsministeren taler i VU om de aktuelle politiske Problemer, trods meget daarligt Føre for 7—800 Tilhørere. — 3. Sekretær Grube Overgaard fortæller ved et Landsdels-Tillidsmandsmøde og et offentligt Møde om sit KFUM-Arbejde i Belgisk Kongo. — 10.—17. Missionsuge paa FINDERUPSVEJ. — 11. En orkanagtig Storm raserer i Løbet af et Par tidlige Morgentimer Plantagerne ved Skjern og paa Lundenæs og anretter stor Skade paa flere Ejendomme, Telefon- og elektriske Ledninger. — 12. Sogneraadet vedtager at indrette Kirkeskolen til Skolebrug og opføre en ny Biblioteksbygning paa Grunden ved Kommunkontoret. Kommunens Budget udviser ved 1. Behandling en samlet Nedgang paa 7 Hundrede Tusinde Kroner, hvoraf det ene falder paa paalignede Skatter. Elektricitetspriserne forhøjes. Handelsforeningen udnævner paa sin Generalforsamling Grosserer L. P. Lauridsen til Æresmedlem. — 16. Skjern Bank holder Generalforsamling efter et Rekordaar i Omsætning og Udbytte. Ved et efterfølgende Bestyrelsesmøde nedsættes et Byggeudvalg. —

Marts: 1.—3. I. M.s Mandslejr med ca. 100 Deltagere. Bl. a. taler Folketingsmand, Skoleinspektør Krogh, Ikast, om »Arven, vi giver vore Børn«. — 3. Ungdomsdagen med Foredrag af Formanden for De danske Ungdomsforeninger Jens Marinus Jensen, fik mindre Tilslutning end ventet. — 8. KFUM og KFUK's Idræt i 26. Kreds har Opvisning med 11 Hold og Aftenfest med 300 Deltagere. — 9. S. G. har Opvisning med 2 Dreng-, 2 Pige-, 1 Dame- og 1 Karlehold. Aftenfest med Dilettant og Dans. — 10. Alverdens Drenge Dag paa KFUM ved Kredssekretæren. — 11. Ved 2. Behandling af Kommunens Budget var paaført 100.000 Kr. til Biblioteksbygning, Skolekøkken og Restaurering af Kirkeskolen, og Ligningsprocenten bliver derfor uændret. Typograf Jen-

Svineslagteri · Kreaturslagteri

Pølsefabrik

Telefon 555 (fl. Lin.)

Kødfoderfabrik

„VESTJYDEN“

Rindum pr. Ringkøbing, Telefon 228

C. W. S. SVINESLAGTERIER A/S

SKJERN SVINESLAGTERI

Detailudsalg: Bredgade, Telefon 459 (Frinotering) · Nygade, Telefon 265

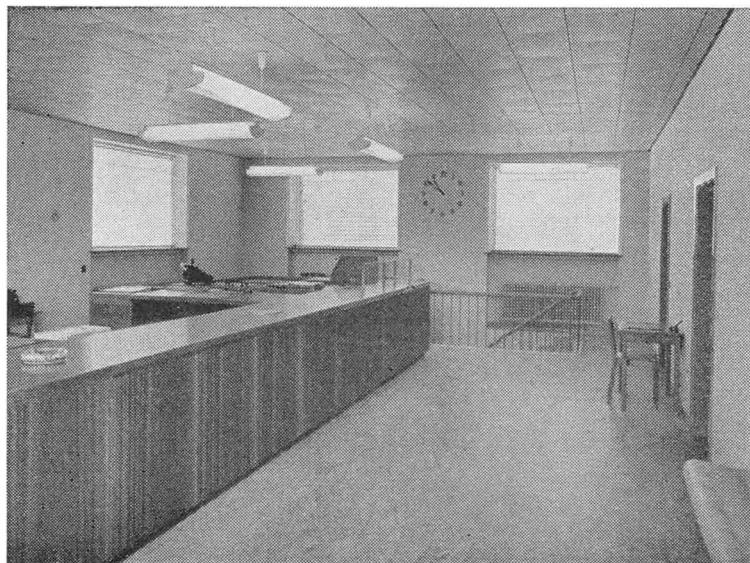
sen vælges til Næstformand i Sogneraadet i Stedet for O. K. Nielsen. — 16. Biskop Fjeldbu, Trondhjem, holder et interessant Foredrag om »Norges Kirke i Fred og Kamp«. Mødet var arrangeret af »Norden«. — Ca. 1000 Gymnaster fordelt paa 41 Hold deltager i 2. Hovedkreds Opvisning. — 17. Sygekassens Generalforsamling forhøjer Kontingentet med 10 Kr. aarlig, da Lægeudgifterne er steget med 18 % og Tandlægeudgifterne med 100 %. Typograf Jensen vælges til Formand, og Snedker Chr. Risvig takkes for 20 Aars Formandstjeneste. — 22. Musikdramatisk Forening opfører som Amatørforestilling Ibsens »Fru Inger til Østraat« og høster stort Bifald. — 25. Dagen byder paa Snestorm og 4 Graders Kulde, og Sneen er Skyld i et Bilsammenstød i Skjern. — 30. Pastor Windeløv konfirmerer 21 Piger og 27 Drengene i Sognemigheden. — I 1. Kvartal er færdigbygget 7 Huse med 7 Lejligheder, under Opførelse 16 Huse med 17 Lejligheder.

April: Skattebogen viser, at 2254 Skatteydere skal betale 978.857 Kr. i Kommuneskat efter en Ligningsprocent af 7,3, Grundskyldspromille 4,5 og Ejendomsskyldspromille 3,4. — 3. Hjemmeværnet forsvare Skjern mod »Faldskærmstroppe« fra Dejbjerg. — 4. Vestjylland overflyves om Natten af ukendte Flyvemaskiner. — Den danske Havebrugsuge samler Deltagere til den største Havebrugsmøde, der endnu har været holdt i Skjern. — 7. Jørgen Bukdal, Askov, glemmer Generalforsamlingen i VU for Skjern og Omegn, men når efter telefonisk Tilkaldelse at slutte med et interessant Foredrag om Venstres historiske Sammenhæng. — Teknisk Skole holder Afslutningsfest for Elever, Lærere, Forældre og Principaler, hvor Lærer Bitsch, tidl. Skjern, holder Foredrag om »Vore Levevilkaar«. —

tægter. Omstrejfende Kjeltringer, der vel var identiske med de Dejbjerg Rakerer, kunde slaa sig ned i Landevejsgrøften uden for den lille Købmandsbod og true med at blive der, til de havde drukket Købmandens Brændevinsanker tørt. De var Bøndernes Skræk, og den unge Købmand kunde ogsaa nok have sit Bryderi med dem, før han fik dem til at fortrække.

Og saa kom den store Kærlighed ogsaa en Dag til det lille Købmandshus. Fætteren Henrik Rahbæk gik undertiden Bud med Brev mellem Købmand Hansen og Datteren fra Hennegaard Ulrikke Rauhe. Den noget lystige Fætter kunde nok en og anden Gang have en Spas for med disse Breve, men Chr. Hansen var ellers nok Mand for at kunne ordne den Sag selv. Han havde lært den yndige, unge Mejerse at kende i Karstoft. Skønt Herremandsbarn var Kaarene ikke anderledes, end at hun var vant til Haandens Arbejde. Af Hennegaards Tusinder Tønder Land var største Parten nemlig øde Moser, Heder og Klitter. For de to unge var hendes praktiske Dygtighed et stort Gode. Og da Chr. Hansen fik Raad at bygge en bitte Stump til Boligen, holdt Ulrikke sit Indtog som hans Hustru og Hjælper baade bag Disk og ved Hjemmets Arne.

*Alle unge
bør have
Konto
i Sparekassen
Byens og Egnens
ældste
Pengeinstitut*

SKJERN OG OMEGNS SPAREKASSE

Telefon 207 . Kontortid: 9³⁰ - 11³⁰ og 13³⁰ - 16⁰⁰ Lørdag: 9³⁰ - 11³⁰

Den bitte Biks kunde nok give dem Brødet, ogsaa efter at der begyndte at komme Smaafolk til Huse. Men Livets haandgribelige Goder maatte nydes i Nøjsomhed, hvorfor de unge Ægtefolk naturligt saa sig om efter Udvej for at faa lidt mere Velstand til Huse. De gamle Venner i Nymølle blev taget med paa Raad. Peter Smidt havde selv begyndt som fattig Hyrdedreng og sad nu som Ejer af Papirfabrik og Købmandshandel, mens hans Kludekræmmere gennemtrawlede Landet. Og han gjorde det nu muligt for de unge at lægge ud efter større Linier.

Sidst i Tresserne købte Købmand Hansen Jeppe Engsigs Gaard, hvis Stuehus han solgte til Farver Nielsen. Staldene flyttede han over til Butikken, som nu ogsaa blev udvidet. Hermed fik de Levnedsmidler til eget Forbrug og Foder og Staldplads til et Spand Heste, der var tiltrængt for at hente Varerne i Varde, Holstebro eller Ringkøbing. Og som det sig hør og bør for en Købmandsgaard, var der ogsaa Køreport og Staldplads til Bøndernes Heste, naar de kom agende til Bys efter Varer. Med Gaardkøbet steg Chr. Hansen ogsaa i Bøndernes Agtelse. Nu var han næsten som en af deres egne.

Saa kom der Kunder, undertiden langvejs fra — mer end halvvejs til Hering. Ikke mindre end syv af Egnens Præster fandtes længe i Købmand Hansens faste Kundekreds. Men der skulde ogsaa mange Kunder til, for det var faa Fornødenheder, Folk nødvendigvis maatte købe. Med Redskaber og Klædevarer var man til Dels selvforsynende, og af Kolonialvarer brugtes kun lidt — lidt Kaffe og Kandis, Krydderier og Kardus og maaske en Dunk Brændevin, om Hjemmebrændingen var blevet forpurret. Livsfornødenhederne blev dog flere med Tiden, og Forretningen kom efterhaanden til at omfatte saa at sige alt: Manufaktur, Isenkram, Jernvarer o. s. v. Den voksende Handel krævede stadig nye Udvidelser, saa der efterhaanden voksede en veritabel Købmandsgaard op, hvor man ikke blot handlede ud af Butikken, men ogsaa tog imod, hvad Bønderne havde at undvære af Gaardens Produkter.

Det var noget af et Opbud derude paa Gaardene, naar et Par af Bønderne skulde til Skjern med Landbrugsprodukterne og have Købmandsvarer med hjem til deres By for de følgende Uger. Vognen blev læsset med Æg, Smør og Talg, Huder og Skind, Biværk og maaske et halvt Svin, og hvad man nu ellers havde at undvære. Stundom maatte de hjemmefra, før det endnu var rigtig lyst og naaede saa Skjern opad Formiddagen.

Med »Dres til Hansens« Hjælp blev der spændt fra i Købmandsgaarden, Vognen anbragtes i Køreporten og Hestene i den lune Stald med et godt Foder for Mullen. De svære Kørekapper kom af, og saa gik man fra Køreporten ind i Lagerrummet med Sirupstønder, Brændevinsankre og Varer i Skuffer og paa Hylder og videre ind i Butikken, hvor en egen Duft af Kaffe, Tobak, Krydderier og andre oversøiske Varer slog en i Møde. Naar man saa havde hilst paa Købmanden og hans Hjælpere og snakket lidt om Vejr og Vind, og hvad der ellers kunde falde for, lod man sig gerne »nøde« til en Kop Kaffe og en Bid Brød inde i Købmandens Dagligstue.

Naar man saa herhavde sat sig til rette — maaske sammen med Bønder fra andre Egne af Oplandet — og lod Smørrebrødet med Spegekød, hjemmelavet Rullepølse eller Ost smage og bagefter fik Piben friskstoppet, saa kunde det være saa rart saadan i al Sindighed at drøfte Døgnets Politik, Avl, Kreaturer og Høstudsigter eller Egnens sidste Begivenheder, saa det kunde blive henad Middag, inden man kom ud og fik Vognen læsset af og Sedlerne fundet frem, som Konerne havde sendt med hjemmefra. Middag blev der undertiden budt paa.

Det var ikke mindst de medbragte Varer, der gav den gamle Købmandsgaard sit Særpræg, og det var da ogsaa dem, der voldte mest Ulejlighed. Af Svin havde Bønderne ikke mange, og de halve eller hele Grise, de lod Købmanden tage, kunde sælges videre til Varde. Men de større eller mindre Klumper Smør, Bønderne afleverede paa Hansens Disk, kunde ikke saadan uden videre sælges, da meget af det var af en noget ubestemmelig Kvalitet.

Smørret fra Sdr. Kjærgaard og enkelte andre Gaarde, der havde Mælkestue, var det fineste. Det kom i et Trug eller en Krukke for sig. Heraf brugte Hansen selv, og heraf fik Herredsfogden og Præsten m. fl. Man kunde ogsaa købe af anden Kvalitet til en billigere Pris. Det kunde komme fra Gaarde, hvor Mælkefadene stod paa Hylder under Loftsbjælkerne og sugede Støv og Madlugt til sig. Det kastedes, efterhaanden som det kom, ud i et Kar i Bryggerset.

Naar Karret var tilpas fyldt, smøgede »Stuer Dres« Bukserne op og vaskede sine Ben i tre Hold lunkent Vand, efter at Tæerne havde faaet en ordentlig Omgang Skuring. Efter at »Lille-Dres« (Butiksdrengen) havde hældt en Spand

JOHN W. LIND

TAPET

FARVE

Augusta Bech

Tricotage

Børneudstyr

Telefon 102

Kaffe . Konfektur

Tobak . Cigarer

Telefon 461

Aut. DOMI

Forhandler

J. C. JOHANSEN

Automobil-
forretning

Telefon 128

8. Storken kommer til Skjern. — Ved Sogneraadsmødet oplyses, at man nu har faaet den Materialebevilling til Skolekøkken, man begyndte at søge i 1946. — 9. Samlestalden maa holdes lukket paa Grund af et nyt Tilfælde af Mund- og Klovsyge i Vraakær. — 14. Paasken bragte Sol og Sommer med en Gennemsnits-Dagtemperatur paa 15—20 Grader i Vestjylland. — 18. KFUK-Spejderen Basar giver 3200 Kr. i Overskud til Landslejren. — 21. Stationen har faaet nye Skilte med »j« i Skjern og fejrer Opsætelsen med en lille Festlighed, hvor Sogneraadet og Turistforeningen er repræsenteret. — 22. »De vestjyske Spilemænd« og Skjern Mandskor giver Koncert for ca. 200 indbudte Gæster. — 23. Det kgl. Teater opfører Branners »Søskende« for musikdramatisk Forening. —

Maj: 1. De unges Majfest har som sædvanlig godt Besøg og god Underholdning. — To nye Tilfælde af Mund- og Klovsygen forlænger Afspærringen. — 4. Frihedsfest med Andagt i Kirken, Fakkeltog af de uniformerede Korps og de mange Lys i Vinduerne giver Aftenen et værdigt Forløb. — 7. Sognepræstens Datter og Svigersøn, Missionærparret Bitsch, der lige er vendt hjem fra Indien, taler ved et fælles Kredsmøde i Missionshuset. — 9. De fire bedste blandt sytten deltagende Patruljer i de uniformerede Korps St. Bededags-Orienteringsløb bliver henholdsvis en gul, en blaa, en graa og en grøn. — 13. Sogneraadet vedtager at bygge Bibliotek til ca. 117.000 Kr. ved Kommunekontoret og indrette Skolekøkken til ca. 70.000 Kr. paa Gymnastiksalens Loft. — 14. Museet kan ved Generalforsamlingen notere 25 Nyerhvervelser i det forløbne Aar, saa man nu har 15—1600 katalogiserede Nr., deriblandt flere selvstændige Samlinger. — 16. Rejsegilde paa det nye Vandrerhjem i Dommergaarden. — Ved en 3 Dages Folkeundersøgelse i Skjern møder 1570 af 1800 indbudte plus 410 uindbudte. — 19. Ved Bibliotekets Generalforsamling viser Udlaanet en Stigning paa 1000 Bind, ialt 35.039 Bind, og med en Nyanskaffelse af 607 Bind er Bogbestanden 11.344. — 27. Skjern og Omegns Sparekasse noterer ved Generalforsamlingen, at det forløbne Aar har sat Rekord med et Merindskud paa 350.000 Kr., saa der indstaar over 6 Mill. — Bloddonorkorpset tæller nu 99 Donorer, og Tarm Sygehus har i Aarets Løb rekvireret 24 Donorer.

Juni: 1. Turistforeningens Turiststempel med det kendte Slogan »Nøglen til Vestjylland« tages i Brug paa Posthuset. — 1.— 2. Luthersk Missionsforenings Aarsmøde i Pinsedagene samler stor Tilslutning. — 6. Landskolerne har en vellykket Udflugt til Ribe. — 9. I.M.s Sommermøde i Præstegaardshaven ved Biskop Baun, Viborg, og Højskoleforstander Jef Tange, Rønne. — 10. DMS-Udsalg ved Missionærparret Bitsch giver godt 4000 Kr. Netto. — Handelsskolen slutter med 22 bestaaede Elever. — 11. Skoleidrætsstævne for 10 af Egnens Skoler med ca. 250 Børn. — 14. Faneindvielse paa Kommuneskolen. — 16. Udflugten for Sognets ældre gaar med 202 Deltagere i 29 Privatbiler og 4 Rutebiler til Fiil Sø. — 20. Byskolen har Udflugt til Himmelbjerget og Øm Kloster med de store og Herning med de smaa Børn. — Per Ingerslev har vundet en af Biscuitfabrikken »Oxford«s Olympiaderejser. — 24. Mellem- og Realskolen har Afslutning med henholdsvis 33 og 11 Elever.

Juli: 6. Det nye Vandrerhjem, der er indrettet i Dommergaardens nyopbyggede Ud-

Vand paa Smørret, traadte Karlen op i Karret og vadede rundt i Smørret som en Okse, der ælter Ler. Naar en Del af Snavset og Saltet var æltet af Smørret, blev Vandet skiftet, og Æltningen fortsattes. Naar det saaledes var rensset i flere Hold Vand, blev det tilsat Salt og Farve og fyldt i Ottinger. Paa Smørrets glattede Flade indristede Chr. Hansen sit Bomærke, et slynget S med to tilsatte Streger. Ottingerne blev slaaet til og var færdige til Afsendelse. »Sk.-Smør«, som man kaldte det i København, var virkelig vel anskrevet.

Om Efteraaret, naar Bønderne samlede de honningfyldte Vokskager fra de runde Halmkuber, stod Købmandsgaarden i Mjødbrygningens Tegn. En sød Ange af Honning drev fra Bryggerset, hvor Gruokedlen dampede, og hvor Skikkelser indhyllet i Taage dyppede smaa mystiske Poser i den sydende Drik, alt mens man smagte den tilpas.

Dengang forstod man ikke at slynge Honning ud. Bierne blev dræbt i Kuben, og de brune Klumper, Bønderne kom med, indeholdt baade døde Bier og Larver. Klumperne blev smidt i nogle Bryggerskar mellem Lagerrum og Kælder. Naar de var tilpas fulde, begyndte Brygningen. Chr. Hansen havde selv opfundet en nem Maade at skille Honning fra Voks paa. Over et stort Kar blev der lagt to tynde Bjælker, hvorimellem der var fastgjort en tyk Træblok med et rundt Hul igennem. Nogle Jernstænger var sat for Bunden af Hullet. En Lærredspose med Biværk anbragtes i Hullet og en høj Træprop oven paa. For nu at øve Tryk paa Proppen, stak man en Bjælke under en Træklods, der var anbragt paa Muren over Karret, lagde sig med sin Vægt paa Bjælkens Yderende, saa Proppen presses ned i Blokken og Honningen ud i Karret.

Tilbage i Posen blev Vokset med de døde Larver og Bier. Naar det blev smeltet, sank Bier og Larver til Bunds, og den rene Voks flød ovenpaa Vandet. Vokset blev solgt til Hamborg. Honningen blandedes med Vand i Gruokedlen, der bragtes i Kog. Ske eller Øse maatte ikke stikkes heri uden at være skoldet. Humleposen skulde give Mjøden Buket, men maatte ikke smage for meget igennem. Den kogte Mjød blev siet gennem et Stykke Lærred, der var spændt ud over et grundig rensset Kar. Tilbage paa Lærredet blev saa Mjødskummet, der kunde anvendes til at smøre paa Brødet eller til Honningkager. Til sidst blev Mjøden fyldt paa Tønder og lagt til Gæring. Et enkelt Efteraar blev der brygget ikke mindre end 2500 Potter af denne Drik, der solgtes til København, hvor den blev tappet paa Flasker og forsynet med Etikette.

AKTIESELSKABET

VARDE BANK

STIFTET 1872

AKTIEKAPITAL 6.000.000 KR.

RESERVER over 8.000.000 KR.

SKJERN AFDELING

ETABL. 1903

— den moderne Bank med de gamle Traditioner!

Det var ogsaa i Efteraarstiden, Bønderne slagtede deres Faar og Lam, og de kom da til Hansen med den Talg, de ikke selv havde Brug for. Talgskiverne blev skrabet rene underneden, før de blev vejet og smidt i et Bryggerskar. Naar man skønnede, at der ikke kom mere Talg det Aar, begyndte Lysestøbningen. Petroleumslampen var nok ved at vinde Indpas, men den brugtes fra først af kun i Stuen, mens Tællelys og Praas maatte gøre Fyldest i Husets øvrige Rum. Et Lys paa Stage var saa let at føre med sig, efter som man flyttede sit Arbejde i Bryggers eller Køkken.

Gennem seksten Aar udførtes denne Lysestøbning af »Kjesten«, der senere blev Gaardmandskone i Marup. Hos Hansens udførtes ogsaa denne paa en lettere og hurtigere Maade end sædvanlig hos Bønderne. En Gryde med kogende Talg stod stadig paa Ildstedet. Den fyldtes i en Kerne, der saa igen anbragtes i et Kar med kogende Vand. Vægerne, som Fru Hansen og hendes Piger havde lavet i Forvejen, anbragtes paa en lille Skive med et Haandtag. Disse var saa anbragt paa Kroge i en rund drejelig Bordskive, der var anbragt ved Siden af Karret. Kjesten dyppede Vægerne i den kogende Talg og passede paa, at de ikke klæbede sammen, naar hun hængte dem tilbage. Naar hun havde været hele Bordskiven rundt, var de første stivnede og færdige til en ny Omgang. Lysene skulde være nøjagtig lige lange og tykke — seks til et Pund. Det var en Æres-sag for Kjesten, at dette passede, og hun veg mindst muligt fra sin Plads, mens Støbningen stod paa. Men naar hun efter et Døgns næsten uafbrudt Arbejde af sine Husbondsfolk fik sin velfortjente Ros, kunde hun ogsaa sove en god Samvittigheds trygge Søvn. Saa var der atter til et Aars Forbrug baade i Huset og til Salg i Butikken.

Kalve- og Faareskindene blev slaaet op til Tørring, mens Huderne blev lagt i en stærk Saltlage for at holde sig friske. Naar saa Opkøberen kom, blev de slaaet op over en Tønne, for at man kunde se, at de ingen Skade havde taget. Da der var en stor Bagerovn i Købmandsgaarden, og der endnu ingen Bagere var i Byen, fik Fru Hansen den Tanke, at der ogsaa maatte kunne bages Brød til at sælge i Butikken. Hun vilde dog kun bage Sigtebrød og Franskbrød. Dette Hjemmebageri hørte naturligvis op af sig selv, da der først kom rigtige Bagere til Bys.

Naar der var Smør at sælge til København, eller maaske Mjød, blev de mange Ottinger og Tønder læsset paa Fragtvognen, og en tidlig Morgenstund rullede denne ad den lange Vej til Holstebro. To Dage frem og to Dage tilbage tog denne Tur ad den efter Nutidsbegreber meget daarlige Vej. Lidt Færdsel og ofte ret øde Strækninger med kun Hestene til Selskab kunde vel nok faa sin Mand til at længes efter et Hvil i Kroen undervejs, hvad enten Turen foregik paa hede Sommerdage eller i Vinterstorm og Kulde. Hvor var det hyggeligt da, naar Hestene rimmede af Fryd i den lune Stald efter de ventede Havreker-ner, og den rummelige Skænkestue ventede Stamtæsten med dampende Mid-dagsmad og om Vinteren en buldrende Bilæggers Varme. I Holstebro læssede Kusken Varerne af hos en Købmand, der saa besørkede dem videre til Struer, hvorfra de gik med Smakken til Hovedstaden. Ad samme Vej var der kommet Varer fra København, som Karlen nu fik med tilbage.

Da Vestbanen aabnedes i 1875, var der sat Punktum for denne besværlige Fragtkørsel. Man forstaaer den Købmand, der ved at se denne Række af rummelige Jernbanevogne imponeret udbrød: »Lad der komme et saadant Tog hver tre Ugers Dag, saa kan det tage vore Varer med og føre det Kram, vi skal bruge!« Den midtjyske Tværbanes Aabning i 1881 var et yderligere Fremskridt i samme Retning.

Sønneren Andreas Hansen, der endnu lever i København, fortæller, at den første Karl i Købmandsgaarden var Daniel, senere kendt under Navnet Daniel Post. Han var meget lidt hjemme, da han maatte køre Ture helt til Flensborg og Aarhus, og saadanne Ture kunde godt tage sine fjorten Dage. Senere kom saa Andreas Nielsen. En vis Tid var der ikke mindre end fire Andreas'er paa Gaarden: Store Dres, Lille Dres, Dres Butik og Dressemand. Den sidste var Sønnen.

Som et Kuriosum sendte Andreas Hansen sammen med nogle Billeder, der skulde bruges til nærværende Artikkel, en lille Bog i sort Shirting. Paa dens første Side staar der: Nr. 1. 1. Maj 1855. Denne Bog indeholder aabenbart hele Bogføringen fra den Tid over Mellemværende mellem Købmand og Kunde. Her er de forskellige Poster ført ind, som Købmanden i Dag fører sin Kladder, og atter streget ud, naar nævnte Mellemværende var ude af Verden. Saare enkelt — ikke sandt? Om man ellers kan tyde den gamle gotiske Skrift, kan man her læse sig til, hvilke Kunder, Købmanden har haft, hvilke Varer de er blevet be-

HØJSKOLE- HOTELLET

Telefon 39

Forsikringsselskabet

SKJOLD

Inspektør
K. KONGE
Engtoften
Telefon 48

Tegningskontor for
Statsanstalten for Livsforsikring

MARTIN JENSEN

Johs. Beiter

Slagtermester
Telefon 63

Forretningen
grundl. 1879

huse, tages i Brug. — 8. Seksogfyrre KFUK-spejdere rejser til Landslejren ved Eskildstrup, mens ti allerede er derovre som Pionerer. — Sogneraadet vedtager at forlænge Bolværket ved Dommergaarden med 18 m, men nægter D. s. U. at holde Asfaltbal. — 11. Fyrretyve F. D. F. er rejser til Landslejren i Hørhaven ved Aarhus. Dronning Alexandrine inspicerer senere under Besøg i Lejren Skjernholdets Lejrplads, mens Drengene paraderer foran Teltene. — Bogbinder P. Haahr har ved en Konference i Holland modtaget Medalje for i 25 Aar at have holdt sig i fin Form som Diabetiker. — Vandrehjemmet har faaet tildelt 10.000 kr. af Tjispengene. — Ved Ganer Mølle er der i et Par Maaneder brudt Myremalm til Export til England. — 25. Fra Skjern Trop under Det danske Spejderkorps deltager 13 Spejdere i Sommerlejr ved Eckernførde og indkvarteres derefter hos Lejrkommerater fra Lybæk.

August: 1. Landbrugsminister Jens Sønderup taler ved Venstreforeningens Delegeretmøde, hvor han genopstilles som Kredens Kandidat til Folketinget. — 2. En ung Mand mister Livet ved en af egen Uforsigtighed fremkaldt Eksplosionsbrand hos Ford Motorkompagni. — Oprensning af Skjernaadalens Vandløb er sat i Gang. 12. »Een Verden« indleder et Fremstød for at faa Skjern mundealiseret. — 15. Byskolen begynder det nye Skoleaar med 24 Lærerkrafter og ca. 650 Elever, herunder en Oplandsklasse i Mellemskolen. Paa Grund af Skolens stærke Lokalemangel har Børnehaven maattet rykke ind i Bibliotekets Baggang. — Arbejdsmaendenes Fagforbund har valgt Gustav Olsson til Formand i Stedet for Martin Pedersen. — 24. KFUK-spejderne holder 10-Aarsfest med Festtale af Højskoleforstander Jef Tange, Rønne, og flere smukke Optrin af Grønsmutterne og Spejderne. — 31. Varde Jernbaneorkester giver Koncert paa Pladsen ved Missionshotellet.

September: 1. Albæk Yolakreds (Sudanmissionens Børnekreds) faar 1200 Kr. i Overskud ved deres Basar, hvor Sudarmissionær Milta Madsen fortæller fra Missionsmarken. — 5. Herredets Fadderskabsforening samt Sønderjysk Forening holder Generalforsamling. Der er Indbydelse til Skoleindvielsen i Karlum. — 6. V. U. holder Høstfest med Statsradiofonis Afdelingschef Arne Fog Petersen som Taler. — 7. Ved Høstgudstjenesten indsamles 4257 Kr. + 504 Kr. i Børnenes Bøsser til DMS og Europas nødstedte Kirker. — 9.—10. Af 110 sessionssøgende udskrives 69, forbigaas 18, kasseres 11, udeblev 2 og 10 faar Udsættelse. — 10. Sogneraadet skænker Samaritertorpset Halvdelen af Barakken paa Langagervej med Anvisning af Grund til at opføre den paa og nedsætter et Udvalg til at administrere Husmoderafløsningen. — 11. Den kristne arabiske Læge dr. Affara taler i Kirken, hvor der indsamles 1972 Kr. — Ringkøbing og Ribe Amter holder samlet Udstilling i Skjern med 118 Mærker af Smør og 42 Mærker af Ost. — 18. Præliminærkursuset har en vellykket Forældredag. — 19.—20. Havebrugsudstillingen er meget righoldig og smukt arrangeret og har stort Besøg; A/S Johan Nielsen holder Modeopvisning paa Udstillingen. — 21. Fhv. Statsminister Hans Hedtoft taler i Skjern om den udenrigspolitiske Situation og imødegaar Statsministeren. — 22. De unge Hjem Aften, ved hvilken Soldatersekretær Ribberholt Hansen taler om Konflikter i Ægteskabet, er ved at sprænge alle Rammerne.

troet, og hvilke Priser, der har været paa de enkelte Produkter, alt i gammel Vægt, Maal og Mønt. Bogen er forøvrigt tiltænkt Skjern Museum.

Med Købet af Gaarden var Hansen en Overgang temmelig haardt spændt for økonomisk, og det kunne nok knibe en og anden Gang at klare de forskellige Udbetalinger i rette Tid. Indehaveren af et Firma, som Hansen skyldte en Del, fik sine Betæneligheder og kom en Dag og forlangte at se hans Kassebog. Chr. Hansen fik her Anledning til at bruge sin Oldefars Metode, hentede sin Pengekasse og anbragte den paa Disken foran Grossererens. »Her er min Kassebog!« Og saa talte han Beløbet op foran sin Kreditors Øjne.

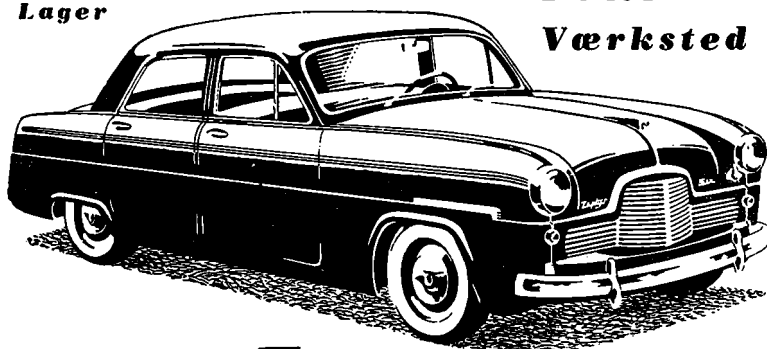
Jo, Hansen kunde man nok have Tillid til, og det vidste hans Kunder bedr. end nogen. Bønderne havde gerne deres Skattebøger staaende hos ham. De bragte Overskuddet af Gaardens Produkter, fik nogle Varer med hjem og overlod det saa forøvrigt til ham at føre Regnskab med det hele. Hansen sørgede for, at de fik lidt til Gode hos ham, og naar Tid var, rejste han til Ringkøbing og betalte deres Skat. Bagefter gjorde han saa Regnskab for, hvorledes Overskuddet var gaaet til og slaet til, og dermed var de sikkert overordentlig tilfredse.

Med denne gennemførte Redelighed og Vilje til at hjælpe sine Medmennesker, var det naturligt, at Købmand Hansens rige Evner ogsaa blev taget i det offentlige Livs Tjeneste. I Aarene 1868—70 var han Formand for Sogneforstanderskabet (Sogneraadetsformand), og da Sparekassen blev stiftet 1875, kom han straks med i Styrelsen og sad der i seks Aar. Der skulle ellers være nok at tage Vare i saa omfattende et Foretagende, hans Virksomhed efterhaanden var blevet. Men Hansen havde Syn for sit Sogn og sin By. Sit store Ønske om at faa Dommærkontoret flyttet op til Byen naaede han dog ikke at se opfyldt. Først i Firserne skænkede han Grunden til Ting- og Arresthuset. Da der ikke den Gang fandtes nogen Bygningshaandværker i Skjern, blev dettes Opførelse overdraget Rønnow og Madsen fra Herning. Bagefter fik Hansen disse til at bygge halvanden Alen til Muren paa Købmandsgaardens Forhus, trække den op med Cement og lægge Tagpap paa hele Huset, der indtil da havde været tækket med Straa.

Senere skænkede han Grunden til Missionshuset ved Finderupsvej, hvortil han udlagde Vejen til Hovedgaden. Han ejede jo det meste af Jorden i Byens

**Komplet
Reservedels-
Lager**

**Iste Kl.s
FORD-
Værksted**

Zephyr Six

B E N Z I N O L I E G U M M I

Skjern Motor Compagni

W. M. OLESEN

sydlige Del samt en Del af Smedegaardsmarken Vest for Banen, hvor en ny-anlagt Gade senere er kommet til at bære hans Navn.

Købmand Hansen og Hustrus gode Sind over for deres Medmennesker ytrede sig paa mange Maader. Naar Fru Hansen ordnede sin Juleslagtning, pakkede hun gerne nogle Kurve med Slagtemad sammen med nogle Varer fra Butikken, som saa blev sendt ud til de fattige, der i hvert Fald om Julen skulde have Lov at holde et Festmaal. Een Juleaften samlede Hansens ogsaa Børnene fra disse Hjem til Juletræ og Chokolade, og da har nok mangt et Barnehjerte været ved at strømme over af Fryd, thi saadanne Goder hørte dengang til Sjældenhederne.

Ogsaa for de mange Medarbejdere havde Juleaftenen i Købmandsgaarden et særligt Højtidsspræg. Naar Travlheden i Mørkningen stilnede af, og Husdyrene var forsynet med et ekstra Foder, gik Folkene højtidssklædte ind i Dagligstuen, hvor man gav Haand og ønskede glædelig Jul. Til Gengæld blev man trakteret med Vin og Kager. Lidt senere kom Middagen med Flæsketeg og Risengrød paa Bordet, og saa var det spændende, hvem der vandt Mandelgaven. Ud paa Aftenen drak man saa Kaffe og spillede om Pebernødder.

Juledag trak man i Højtidssklæderne fra Morgenstunden af, og efter en bedre Frokost for Folkene i Folkestuen, med alskens hjemmelavet Paalæg, et koldt, kogt Svinehoved og Juleøl gik saa alle, der kunde være hjemmefra, i Kirke. Anden Juledag begyndte Julegilderne hos Bønderne, Præsterne og Herredsfogdens, og indtil en halv Snes Dage ind i det nye Aar saa Børnene meget lidt til deres Forældre. Men om Morgen var der stundom en god Høst af Pebernødder i Forældrenes Lommer.

Den rummelige Købmandsgaard i den frie vestjyske Natur var ellers et herligt Sted for den opvoksende Børneflokk. Her legede de fire Søskende i solvarme Sommerdage, naar Høllæssenes endeløse Karavane strøede Totter af deres dufte Indhold langs Vejen. Og naar Markedsvognene vendte tilbage fra Tarm, stillede de sig op i Rad og raabte: »Gi' Markedsgav! Gi' Markedsgav!« Saa kom der stundom et Par Æbler flyvende, og Æbletræer fandtes dengang ellers ikke i Miles Omkreds i Vestjylland. Den nærliggende Skjernaadals Enge var om Sommeren en fortræffelig Tumleplads og om Vinteren en Skøjtebane uden Lige. Sønnen Peter foretog saaledes en ret dramatisk Skøjtetur til Ringkøbing sammen med den bekendte Dr. Hindhede, der paa den Tid boede i Skjern.

Hver Sommer kom Carit Etlar vandrende fra Fredericia over Sdr. Omme til Skjern, hvorfra han skulde videre til Dejbjerg for at gøre Studier i Marken til sine Taterhistorier. Han gik altid ind i Hansens Butik og bad om noget at drikke, og naar han havde tømmt Glasset halvt for det kølige Kildevand, fik han det altid fyldt op med den liflige Mjød, som den tørstige Vandringsmand stak ud til sidste Draabe.

Mange er de Medarbejdere, som gamle Købmand Hansen efterhaanden havde haft i sit Brød. Af nulevende kan nævnes Rentier Peter Jakobsen, Arbejdsmand Niels Johnsen og Bogtrykker J. Strandbygaard, der alle med Glæde mindes Aarene i Halvfemserne i den gamle Købmandsgaard, og de har mange rosende Ord til overs for deres Husbond og Madmoder.

Den kristelige Vækkelse, der i Halvfemserne gik over Skjern, tog ikke Hansen, der ellers var en flittig Kirkegænger. Men den tog hans Døtre. Det var vel under deres Indflydelse, Købmand Hansen som den første Handelsmand i Skjern lukkede sin Butik for Søndagshandel. Før om Dage kunde der være mange Kunder efter Gudstjenesterne, og paa de store Højtidssdage var der gerne dækket op med Vin og Brød paa de lange Diske. Den før nævnte Folkestue, der for Resten ogsaa maatte gøre det ud for Pige-kammer, var ofte Samlingssted for de unge og deres Kammerater fra Byen. Adskillige af de Mænd, der senere kom til at betyde saa meget for Byens aandelige Liv, har haft mange gode Stunder her. Det kunde nok af og til blive lidt langt ud paa Aftenen, inden Samtalen og Sangen hørte op, og Pigerne maatte vente paa den lune Dobbelt seng, til Gæsterne var gaaet.

Meget af Hansens Tid gik efterhaanden i den dejlige Have, der nu luner om Apoteket og Kredslægens Bolig. Som en af de første plantede han Træer i Skjern allerede omkring 1875. Han elskede den Have. Det var en Fryd for ham, naar han kunde plukke af dens saftfulde Frugter. Han var ogsaa en Blomsterven uden Lige, men Blomsterne skulde helst blive siddende paa deres Stilke. Hans Hustru kunde knapt faa Lov at skære af dem til Stuerne, før de var ved at visne, og saa havde de ingen Interesse heller for hende.

Hansen fik i de senere Aar en Førstekommis, der hed Justesen, der vel som

Aut. Radioservice
Alt i Radio
Radiogramofon
Pladespillere
og Løsdele
samt Batterier

Medlem af Rateksa og
Philips Servicering

HARRY TROELSEN

Skjern
Telefon 313

P. GAHNER LARSEN

Statsaut.
Installatør

✱

Telefon 433

Skjern Maskinsnedkeri

v. Peder Pedersen
Telefon 13

Spec.:
Gymnastikredskaber

HUGO HOLMSTOEL

Jern- og
Staalforretning

Skjern
Telefon 1

Fra Forretningens sidste Aar i 1908,
da Sønnen en kort Tid havde
overtaget den.

— 23. KFUK fejrer Foreningens 65 Aars Fødselsdag med en Festlighed. — 25. Menighedsraadet holder Fest for Sognets ældre, hvor Provst Gadegaard holder Foredrag om sin Rejse til Rom. — 28. Røde Kors-Ugen slutter med Børnedyrskue og Amatøraften, og de gule Spejdere vinder Kolonnløbet ved Nymindegab. — 29. Fjernvarmecentralen forhøjer paa Generalforsamlingen Varmeprisen til 1,75 Kr. pr. Kubikmeter. — 30. Vandværket holder Generalforsamling. — Paa KFUK faar Bestyrerinden en Tyv til at forsvinde ved at starte sit Vækkeur. Det kunde han ikke lide at høre.

Oktober: 5. Pastor Bundgaard konfirmerer i Sognemenigheden 22 Piger og 17 Drengene, hvoraf 7 dog er udenogsns. — 6. Kredens KFUM og K starter Bibelkursus. — 8. Fru Scheel Poulsen vælges til Formand for Husmoderafløsningen. — 16. Amtets Sydkreds under DMS fejrer ved Kredsforsbundsømde 50 Aars Jubilæum med Taler af DMS's Formand Pastor S. H. Sørensen og Missionær Frk. A. Andersen, Arabien. — 21. KFUM nyvælger ved Generalforsamlingen Købmand Henry Horskjær, Gdr. Mads Rahbæk og Lærer Ejnar Christiansen til Bestyrelsen. — 17. Ved Andelsmejeriets Generalforsamling berettes, at Aarets Omsætning har været paa ca. 2 Mill. Kr. og Leveringen af Sødsmælk 4,7 Mill. kg. — FN-Dagen med Foredrag og Film paa Kommuneskolen fik kun ringe Tilslutning. — 26. Soldatervennefesten har den sædvanlige gode Tilslutning; Kordegn Pedersen takkes med en Blomstergave for 25 Aars godt Formandskab af Soldatervennekredsen. — Der er i Aar færdigbygget 35 Huse, og 23 er under Opførelse — alle Eenfamiliehuse.

November: 1. Skiftedagen giver livlig Handel og 30 % større Indskud i Sparekassen end i Fjor. Baade til KFUM og K's Novembertest ved Organist Lund og Frue, Randers, og til SG's Basar er der fuldt Hus. — 2. Den overordentlig skønne Kirkekonzert ved Negersangerinden Mahalia Jackson, akkompagneret af Milred Falls, overværes af ca. nihundrede Mennesker. — 18.—19. Ved Valgmenighedens Efteraarsmøde taler Præsterne Vald. Nielsen, København, Øllgaard, Odense, og Jacob Busk, Lemvig, samt Højskoleforstander Uffe Grosen, Vallekilde. — 19. Samlestalden er atter lukket paa Grund af Mund- og Klovsyge. — Turistforeningen har Premiere paa Færfilmen »Vi vælger Vestjylland«. — 24. Dansk Skolescene opfører »Den stundesløse« for Skoleelever om Eftermiddagen og musikdramatisk Forening om Aftenen. — De unge Hjem Aften samler atter fuldt Hus, og Skoleinspektør Agerskou Andersen, Varde, taler om Opdragelse i Fortid og Nutid. — 25. Andelsmejeriets Leverandører stemmer ved ekstraordinær Generalforsamling imod at tilsluttes Videbæk Kondenseringsfabrik. — Efter Kontrolforeningernes Regnskab har Gdr. Aksel Thomsen, Korsgaard, haft den bedste Ko med 342 kg Smør. — 28.—30. Luthersk Missionsforenings Kvindelejr har et halvt Hundrede Deltagere. — Biografen har faaet et nyt Tonefilmsanlæg. — Til den nye Biblioteksbygning er Udgravningen af Grunden begyndt. — Byen er begyndt at klæde sig i Fæstdragt til Julehøjtid.

hans Kompagnon skulde have ført Forretningen videre. Han var ogsaa dygtig, men kunde paa sin Vis være ret vidtløftig. Nok kunde han sige Nej til den Snaps, der dengang hørte med til Hvermandskost, men des mere drak han i Smug, og flere Gange maatte han paa en Anstalt.

Købmand Hansen selv evnede ikke rigtigt at indordne sig under den nye Tid, der i Halvfemserne brød frem som en Vaarflom. Bøndernes Varer gik nu mange Veje. Der kom Mejerier, Slagterier og Exportmarkeder. Og der blev mange om at handle med de Varer, Folk skulde bruge. De forskellige Afdelinger i Købmandsgaarden kunde ikke klare Konkurrencen med de større Specialforretninger. Havde Hansen været Handelsmand, som Jyder er flest, kunde han vel have profiteret af alt det nye. Men han havde været tilfreds, naar det med Flid og Dygtighed kunde gaa godt rundt. Derfor kunde hans gamle Kunder give ham det Skudsmaal: Han var en god Mand at handle hos! Den gamle Forretning sygnede altsaa hen og gik ind omkring Aarhundredeskiftet.

Mange af den gamle Købmandsgaards Bygninger staar endnu. Hovedbygningen (nu Bredgade 17) indeholdt fra den sydlige Ende en Kjøreport fra Vejen ind til Gaarden. Dernæst fulgte Pakhusrummet med Sirup, Tran, Klipfisk m. m., men især fyldte Brændevinen, der dengang købtes i Oksehoveder eller endogsaa i hele Fade, der var meget uhaandterlige. Efter Pakhusrummet fulgte saa Kolonialbutikken, Manufakturbutikken (som Fru Hansen passede), Isenkrambutikken og Beboelsen. Bagved ud mod Banen byggedes først i Halvfemserne det Pakhus, hvor der nu er Ægpakkeri. Her var der Plads til Korn, Foderstoffer og Kunstgødning. Her kunde Bønderne komme af med deres Korn og Spergelrør og i Stedet faa Foderkager m. m. Købmand Hansen helmede ikke, før han fik Banesporet lagt hen til dette Pakhus, saa han kunde faa Varerne direkte fra Banevogn derind. Det vidner om Forretningens Størrelse, og hvilken Forandring var det ikke fra at hente Varene paa Fragtvojn helt fra Holstebro. I Gaardens sydlige Side, hvor nu Kredslægeboligen ligger, var der en lang Længe, hvori der fra Øst var Plads til det grovere Støbegods, Gæstestald og Tørvehus og saa igen en Gæstestald, der naaede næsten helt hen til Banen. Men hele denne Længe er nu borte. Derimod staar den Hjørnebygning (Bredgade 30), som Hansen byggede sammen med Aktietømmerlageret, hvor han i selve Hjørnet indrettede en stor Butik til det finere Støbegods.

Købmand Hansen beholdt stadig Gaarden, efter at Forretningen var gaaet ind. Den ældste Datter Sophie blev Pensionatsværtinde i København, hvor mange Aar efter ogsaa Sønnen Andreas havnede og endnu nyder sit Otium. Datteren Ulrikke Elisabeth blev gift med Skrædder Poulsen i Skjern, og Sønnen Peter vendte efter et Ophold i Amerika tilbage til Skjern, hvor han fik Ansættelse ved Postvæsenet og senere blev Overpostbud. Han blev gift med Else Ebbesen.

Gamle Købmand Hansen lukkede sine Øjne i Døden den 16. Februar 1910. Man kan vel sige, han blev møt af Dage. Paa hans Grav paa Kirkegaarden tæt inden for den vestre Stente staar en ret beskeden Gravsten med et Kors foroven. Paa dens Forside staar der kun: Chr. F. Hansens Familiegravsted. Ikke mere. Men hans Minde er levende i Skjern endnu. Han var en af sin Bys gode Borgere.

Et vestjydsk Morddrama

Af LOUIS LE MAIRE

Direktøren for Statens Sindssygehospitaller, Professor, Dr. jur. Louis le Maire, der i en Periode 1934—36 var Dommerfuldmægtig i Skjern, har i Aarhus Stiftstidende behandlet Tater-Mordet i 1882 og anstiller følgende Betragtninger over dets Forløb og Udfald:

Naar solen i den første foraarstid er ved at genvinde lidt af sin gamle magt, mindes jeg uvilkaarligt strejftog paa de jydske hedestrækninger, da jeg i sin tid var dommerfuldmægtig i Bølling-Nørre herreder, paa den gamle dommergaard ved Skjern-aaens bred. Søndagsturen gik saa ud til arealerne omkring Dejbjerg bakker, til Bjørnemose, hvor man overalt paa de solbeskinnede pletter kunde iagttage hugormene, der paa denne aarstid endnu ikke har faaet oparbejdet den lynsnare reaktionsevne, ved hvis hjælp de ellers kan gøre sig usynlige.

Vejen førte naturligt forbi Casper Hoddes høj, hvor man ud fra en fast tradition har ment, at der endnu i vegetationen skulde kunne paavises spor af det dystre fund, man gjorde her paa en sommerdag for mange aar siden, da liget af den berømte tater, som herved saa ganske ufrivilligt kom til at give højen sit navn, blev fundet paa den lyngklædte bakkeskraaning. Hans samleverske gennem mange aar, Ane Marie Grønning, havde følt sig truet paa livet af ham og havde derfor knust hans hoved med en forsvarligt kampesten, medens han var hensunket i alkoholistsens trygge søvn, hvorefter hun havde tildækket liget med lyngtørv; det er omridsene af denne udgravning, der endnu paavises.

Sidenhen er jeg fra tid til anden kommet til at beskæftige mig med den gamle kriminalhistorie, der her fandt sin skueplads paa en af taterne foretrukket egn, og rig anledning har der været dertil, fordi Casper Hoddes drab paa grund af det særegne milieu, hvori det udspillede, har beskæftiget forfatterne i højere grad, end det ellers plejer at være tilfældet med slige tungsindige begivenheder. Det kunde være fristende at forsøge paa at samle nogle af disse spredte træk, der tilsammen vil danne et billede, som ikke er uden kriminalhistorisk interesse, selvom det naturligvis her kun lader sig opridse med faa streger. Man kan i virkeligheden ad denne vej, omend paa et lovlig sent tidspunkt, anstille noget i retning af en person-undersøgelse.

De tidligste oplysninger om sagen vil man naturligvis kunne finde i datidens aviser. I Aarhus Stiftstidende for 1. juli 1882 støder man paa den første efterretning om det uhyggelige fund paa Dejbjerg hede. Megen spalteplads er dog ikke ofret derpaa; begivenheden indtraf netop i de dage, hvor den noksom bekendte københavnske svindler Lønholdt blev paagrebet i Berlin, og kriminalreportagen var derfor fortrinsvis dækket gennem beretninger om denne medborgers forslagne streger — noget, der optog samtiden uhyre. Adskilligt mere indgaaende er sagen dog behandlet den 17. juli, hvor bladet — der pudsigt nok fik sine meddelelser fra Skjern og Tarm via Nationaltidende i København — kan fortælle om Ane Marie Grønnings tilstaaelse.

Det er, hedder det i artiklen, en historie af lignende art som den, Carit Etlar fortalte om Kirsten Ribber, der slog to af sine mænd ihjel og begravede dem nær ved huset, en lille hytte paa Dejbjerg hede, der endnu vises som »Kjen River«s bopæl, den gamle taterkvinde, som Steen Blicher besøgte, og som viste ham de myrdede mænds skeletter. Det er ogsaa rigtig nok, at Etlar blandt sine fortællinger har en besynderlig beretning om et besøg, han sammen med Blicher skal have aflagt hos bemeldte uhyre; historien genfindes i hans erindringsbog »Minder« (1896). Under besøget spørger Blicher nysgerrigt den gamle kone, om det er sandt, at hun har haft to mænd, hvilket jo dengang var en ret sjælden foreteelse. Hun rager saa nogle lyngtørv til side og lader sine gæster kikke ned i et hul, hvor man skimter en gulnet benrad. »Dæ legger den væst«, bemærker hun triumferende. Lidt nærmere dokumentation for disse tildragelser vilde dog nok have været ønskelig, og med Dejbjerg hede har det i hvert fald intet af skaffe; det var i nærheden af Galten, det skulde være foregaaet.

MARTIN N. BONDE & CO.

Statsautoriseret
Installatør

Telefon 82

SKJERN OG OMEGNS SAMLESTALD

modtager
Kreaturer hver
Onsdag

Telefon 378

Til Hverdagsbrug
og naar De skal feste,
leverer vi Dem altid
det bedste.

SLAGTER OLSEN

Telefon 219

Skjern Korn- og Foderstofforretning

J. H. Jørgensen

Telefon 201

Mærkedage

GULDBRYLLUPPER

April: 3. Husejer Jens Graversen og Hustru, Hedeby.

Maj: 6. Pens. Togfører Jørgen Bruun og Hustru, Præstegaardsvej.

Oktober: 12. Fhv. Gdr. Chr. Andreasen (Moesgaard) og Hustru, Nørregade.

November: 4. Maskinsmed E. Jensen og Hustru, Haandværkerstiftelsen.

SØLVBRYLLUPPER

December 1951: 5. Overportør A. A. Andersen og Hustru, Bredgade.

Maj: 5. Husmand Jens Alkjærsgig og Hustru, Albæk. — 8. Urmager Laurids Larsen og Hustru, Grønnegade. — 13. Mælkehandler Mærkussen og Hustru, Vestergade. — 22. Gdr. Peder Pedersen og Hustru, Hedeby. — 26. Otto Christensen og Hustru, Engsig.

Juni: 3. Chr. Nørmark og Hustru, Ganerbro. — 14. Assurandør J. K. M. Jensen og Hustru, Søndergade. — 26. Stationsbetjent K. Bissenbacker og Hustru, Nørregade. — 28. Mælkehandler Aage E. Nielsen og Hustru, Løvensgade.

Juli: 10. Godsekspeditor A. J. Hansen (Langberg) og Hustru, Bredgade. — 31. Telefonmester Hedegaard og Hustru, Esbjerg, tidl. Skjern.

September: 1. Arbejdsmand Anton Kjeldstrup og Hustru, Bredgade. — 18. Overtrafikass. S. K. Jensen og Hustru, Bredgade.

Oktober: 23. Inspektør Nicolaj Petersen og Hustru, Bredgade.

November: 2. Husejer Jens Clemmensen og Hustru, Langagervej. — 20. Arbm. Johs. Rudolf og Hustru, Vestergade. — 27. Lagerforvalter Mikkel Mikkelsen og Hustru, Bredgade. — 27. Pedel B. Mathiasen og Hustru, Byskolen.

FØDSELSDAGE

December 1951: 8. Frk. Kirsten Nielsen, Lundenæs, 70 Aar. — 11. Rentier Chr. Nørmark, Ganer, 85 Aar. — 14. Snedker Fr. Fredslund, Voldgade, 50 Aar. — 23. Fru Anna Maria Astrup, Parkallé, 70 Aar.

Januar: 11. Fhv. Herreekviperingshdl. H. K. Nielsen, Vardevej, 80 Aar. — 11. Arbm. Paul Herbert Samberg, Nørregade, 50 Aar. — 19. Fru Andrea Olesen, Pileallé, 80 Aar. — 19. Fhv. Telegrafmand N. Holst, Pileallé, 75 Aar. — 19. Stationsbetjent H. T. Hansen, Kongevej, 60 Aar. — 20. Hans Pedersen, De gamles Hjem, 80 Aar. — 31. Husejer Mads Plaugborg, Vestergade, 80 Aar.

Februar: 9. Massør J. Bennedbæk, Skjern Kurbadeanstalt, 70 Aar. — 10. Fru Hedvig Mattsson, Finderupsvej, 50 Aar. — 21. Chr. Bork, De gamles Hjem, 75 Aar. — 22. Lærer Mads Toft, Ganer, 50 Aar. — 28. Radiohandler Arnold Nielsen, Nygade, 50 Aar.

Marts: 5. Fagforeningsformand Martin Pedersen, Vardevej, 60 Aar. — 5. Johs. Damgaard, Skjern Jordbrug, 50 Aar. — 6. Fhv. Gdr. Chr. Fusgaard, Østergade, 60 Aar. — 16. Fhv. Gdr. Chr. Madsen, Engsiggade, 60 Aar. — 17. Fru Ingeborg Grønborg, Østergade, 60 Aar. — 25. Snedkermester John Jensen, Grønnegade, 60 Aar. — 26. Fiskehandler Viggo Høgfeldt, Skjern Birk, 50 Aar. — 28. Kæmner Axel Krusborg, Vardevej, 50 Aar. — 30. Pens. Stationsforstander P. J. Pedersen, Grindsted, tidl. Skjern, 70

Vil man forfølge Ane Marie Grønnings sag yderligere, maa man gaa til Ugeskrift for Retsvæsen (1883), vor officielle domssamling. Man kan ogsaa søge til Stener Grundtvigs samling af »Dødsdommene i Danmark 1866—92« (1893) og vil altsaa dermed paa forhaand være indstillet paa sagens udfald; af en tilføjelse vil man dog kunne se, at samtlige voterende i højesteret stemte for benaadning, og at straffen derfor ændredes til livsvarigt tugthus, hvorfra mordersken saa løslodes 14 aar senere. Selv har jeg for en ordens skyld suppleret de trykte beretninger med en gennemgang af sagens akter, uden at dog væsentlige træk herved er indføjjet i billedet.

Man læser i domsreferatet om en 46-aarig kvinde med adskillige forstraffe for tyveri, bedrageri, betleri og løsgænger. I de sidste 25 aar havde hun været paa farten med ham, hun nu myrdede; deres indbyrdes forhold havde oprindeligt været godt, men senere forfaldt de begge mere og mere til drik, og han slog hende ofte med sin stok over ryggen eller med sin haand i ansigtet, ligesom han tvang hende til naar som helst at løbe efter brændevin, »hvordan end vejret var, og hvad enten hun havde lyst dertil eller ikke«. Hans adfærd over for hende var i det hele efterhaanden en saadan, at hun, som hun udtrykte det, ikke syntes, at hun »kunde nære livet hos ham«.

Paa den skæbnsvange tur havde hun set ham hvæsse sin kniv imod en sten, og han havde udtalt, at »naar de kom til Røgind, hvor de vilde tage ind hos Anders Rasmussen (som han mente, at hun havde et forhold til), skulde hun lave aalesuppe af nogle aal, som han havde stanget dagen i forvejen, og som hun førte med sig i en kurv, og naar de havde spist suppen og dertil drukket en pot brændevin, skulde baade hun og Anders Rasmussen have en blodig ryg, og skulde han derhos med kniven give dem saa meget, at de ikke skulde hoste det af sig«.

I Viborg Landsoverrets dom, hvorfra dette referat — som hentet ud af en af Blichers noveller — er taget, hedder det særdeles juridisk, at hun havde opfattet denne udtalelse, »som en bestemt viljestilkendegivelse af, at han vilde mishandle eller muligt dræbe dem begge«. Under højesterets votering, som jeg ved rettens imødekommenhed har kunnet gøre mig bekendt med, blev dog den mærkværdige kombination af aalesuppe og dødstrusler af en af dommerne tydet derhen, at det hele maaske kun havde været en spøg.

For Ane Marie, der ikke havde de bedste erfaringer, har det imidlertid utvivlsomt aftegnet sig alvorligt nok. Da hendes plageaand, medens de holdt rast, faldt i søvn, kom hun ham derfor i forkøbet. Efter mordet overnattede hun hos nævnte Anders Rasmussen, som de skulde have besøgt, og han blev senere hovedvidnet imod hende, fordi hun til ham fortalte om drabet. Ved ankomsten havde hun efter hans udsagn faaet spiritus, men var ikke svirende; muligt er det dog spritten, der har gjort hende saa meddelsom. Nu var der ingen vej uden om tilstaaelsen. Ved den endelige dom, der faldt i marts 1883, kendtes hun tillige skyldig i løsgænger; dog strakte man sig saa vidt, at man ansaa dette forhold for inkluderet i dødsstraffen.

I 1899, et par aar efter hendes løsladelse fra tugthuset paa grund af sygdom, fik hun besøg af Mylius Erichsen i den hytte, hvor hun nu havde slaaet sig ned i fællig med Søren Hampen, et fordrukkent subjekt. Her gav hun sin egen beretning om dramaet: »Saa en dag paa Dejbjerg hede ga' a ham en slav i hans hoved, det har han ett' ku' taale«. Mylius Erichsens uhyre

RINGKJØBING BANK A/S

SKJERN AFDELING

TELEFON: 118

Aktiekapital og Reserver: 2.2 Million Kr. — Alle Bankforretninger udføres

realistiske skildring af besøget vil man finde i hans meget læste bog »Den jydsk Hede før og nu« (1903); hans fader var politibetjent i Ringkøbing, og efter avisreferaterne var det ham, der, medens Ane Marie sad i Skjern gamle arresthus ude ved »Petersminde«, fik hende, som han iøvrigt ogsaa havde anholdt, til at tilstaa. Gennem oplysninger fra straffeanstalten paa Christianshavn, hvor hun henlevede saa mange aar, har Mylius Ericksen kunnet bidrage til skildringen af hendes personlighed og forhistorie.

Hun var af kærlingslægt, født i 1836 af en ugift kvinde, der var under fattigforsorg, og som blev moder til endnu en tugthusfange. Da hun var ti aar, blev hun, saaledes som det skete under datidens socialvæsen, bortliciteret til en husmand for en tønde rug om aaret. Indtil hun i sit 20. aar traf Casper Hodde, en kærling fra Rind sogn, skal hun have været en skikkelig pige; men denne mand, som hun drak med og blev mishandlet af, blev hendes ulykke, og ved indsættelsen i tugthuset karakteriseredes hun som »ildsindet, brutal, drikfædlig og ikke fuldt arbejdsdygtig«. Af og til skiltes hun og Casper, men fandt saa atter sammen ved et vejkryds eller i en krostue, altid med vandringsstaven parat, altid med brændevin paa dunken. Stærkest er dog det indtryk, man faar af selve besøget og af samtalen under dette; det er en beretning, hvorfra der — trods groteske enkeltheder — udgaar en stank af spiritus og elendighed.

Sit eget syn paa sagen opgør Mylius Erichsen saaledes: »Ane Marie Grønning var født og vokset op paa den forkerte side af skillelinjen midt i sumpen. Det var hendes ulykke. Samfundet byggede hende ingen bro over til det betryggede land. Det maa vel være samfundets fejl, og af ansvaret for hendes forlis har da samfundet sin part at klare«. Lignende synspunkter var iøvrigt allerede under sagen kommet til orde i en varmhjertet erklæring fra sognepræsten i Skjern, der var hendes sjælesørger i arresten; han henviser til, at samfundet endnu ikke har magtet at værne om de uægte børn eller har kunnet klare cmstrejfernes forhold.

I 1913 har den hæderkronede jagtskribent H. E. F. Justesen i samlingen »Fra Mark og Skov og Lyngens brune Land« givet en beretning (»Taterliv«), der trods ændrede navne og digteriske friheder — det begynder endog med, at tateren bortfører sin udkaarne fra hendes forældres velhavende hjem i det holstenske! — saa dog aldeles givet er bygget over disse tildragelser; om forfatteren, som det angives, skulde have mødt affærens hovedpersoner ved forskellige lejligheder, er vist efter det foreliggende, der er uden noget paatrængende virkelighedspræg, lidt usikkert.

I nyere tid har A c h t o n F r i i s i pragtværket »De Jydskers Land« (1933—34) taget traaden op. Friis er her faktisk gaaet i Mylius Erichsens fodspor som hede-vandrer, og selvom de direkte implicerede nu ikke længer var i live, saa har han dog ved samtaler med andre — eksempelvis med J e n s L a u r i d s J e n s e n i Rabjerg, der som 13-aarig var til stede, da Caspers lig blev fundet — kunnet registrere adskillige betegnende smaatræk. Til skildringen føjer sig J o h a n n e s L a r s e n s mesterlige tegning af Casper Hoddes lyngklædte høj.

Naturligvis gaar vi heller ikke i et saadant anliggende forgæves til H. P. H a n s e n, museumsforstanderen i Herning, natmandsfolkets bedste kender.

Aar. — 31. Fru Marie Christensen, Engsig-gade, 75 Aar.

April: 3. Lokal- og Slægtshistoriker Chr. Søgaard, Stauning, født i Hedeby i Skjern, 80 Aar. — 4. Lokomotivfører A. Johansen, Pileallé, 60 Aar. — 7. Rørlægger Jens Chr. Jensen, Bredgade, 50 Aar. — 10. Fru Kirstine Pedersen, Klostervej, 50 Aar. — 10. Maler Westergaard, Nygade, 90 Aar. — 12. Lagerarbejder Julius Hansen, Villa »Zoar«, 50 Aar. — 15. Fru Anna Huusmann, Østergade, 75 Aar. — 16. Arbmd. Aksel Christensen, Enghavevej, 50 Aar. — 19. Ekstraarbejder Anton Kjelstrup, Bredgade, 60 Aar. — 21. Arbmd. Gustav Olsson, Albæk, 60 Aar. — 25. Fru Hansen, Villa »Zoar«, 50 Aar. — 29. Lærer P. Chr. Pedersen, Marup, 50 Aar.
Maj: 12. Fru Sine Christensen, Kloster, Hedeby, 60 Aar. — 24. Dommer Gregers Friis, Ribe, tidl. Dommerfuldmægtig i Skjern, 50 Aar.

Juni: 1. Slagterm. Morten Jessen, Vestergade, 60 Aar. — 3. Fru Tømrer Ankjær Jensen, Voldgade, 75 Aar. — 4. Frk. Johanne Sørensen, Missionshuset, Nørre Allé, 60 Aar. — 4. Fhv. Gdr. Mourids Poulsen, Holstebrovej, 80 Aar. — 9. Fru Kristine Østergaard, Vardevej, 60 Aar. — 21. Gartner Chr. Sørensen, Bredgade, 50 Aar. — 22. Fhv. Gdr. Kristian Iversen, Søndergade, 75 Aar.

Juli: 7. Fru Mekaniker Jørgensen, Birkallé, 60 Aar. — 8. Fru Karen Christensen, Nygade, 50 Aar. — 10. Gasværksarbejder Jens Johnsen, Klostervej, 50 Aar. — 17. Enkefru Ane Kathrine Hansen, Marupvej, 75 Aar. — 20. Husejer Ole Mortensen, Ringkøbingvej, 75 Aar. — 22. Peder Bjerg, Jernbanegade, 70 Aar. — 24. Jørgen Hansen, Vestergade, 80 Aar. — 24. Fhv. Gdr. Poul Chr. Jacobsen, Vraa, 90 Aar. — 24. Postmester Berggreen, Bredgade 60 Aar. 24. Pens. Baneformand Jørgen Hansen, Jernbanegade, 80 Aar. — 28. Fru Helene Fusgaard, Østergade, 70 Aar.

August: 6. Fyrbøder Chr. Fjord Olsen, Vestergade, 70 Aar. — 12. Arbmd. Th. Jensen, Bredgade, 70 Aar. — 13. Fru Marie Sørensen, Vestergade, 80 Aar. — 13. Fhv. Landmand Peder Christensen, De gamles Hjem, 80 Aar. — 15. Trikotagehandler, Frk. Augusta Bech, Østergade, 50 Aar. — 17. Fhv. Gdr. Bertram Nielsen, Vendersgade, 80 Aar. — 18. Sygekassekasserer Lauritz Nielsen, Nørregade, 75 Aar.

September: 3. Fru Kirstine Madsen, Bredgade, 60 Aar. — 5. Ernst Kramer, Marupvej,

Chr. Veidegaard
ISENKRAM OG UDSYRSFORRETNING
SKJERN

Johan Nielsen

Skjern kontante Manufakturforretning A-S
Telefon 84

Alsholm & Madsen
H. K. NIELSENS EFTF.

SKRÆDERI OG HERREEKVIPERING
Skjern

CHR. C. GRENE A/S

Det er jo netop ogsaa som det sidste drama blandt hedens omstrefjende folk, at denne — i sig selv ret banale — affære vil leve videre i litteraturen. Baade i det store samleværk om »De danske Heder« (1943) og i mindre bøger som »Jydske Originaler i gamle Dage« (1948) dukker de gamle kendinge op. I sidstnævnte bog berettes, hvordan Søren Hampen, naar man spurgte ham, hvorledes han dog turde samleve med en saadan løsladt tugthusfange, skal have svaret: »Jo, hun har nu tjent sin konge tro i 14 aar, saa hende kan jeg sagtens have«. Denne replik, der rummer saa megen sans for resocialiseringstanken, stemmer dog ikke overens med Sørenes udtalelser til Mylius Erichsen, over for hvem han tværtimod gav udtryk for en ikke uforstaaelig ængstelse for, at han selv ved given lejlighed kunde komme i forgængerens situation. Ane Marie fik dog ikke yderligere forbrydelser paa sin samvittighed, men fattigvæsnet maatte tage sig af hende til det sidste; hun kom »paa sognet«, og en morgen, i hendes 65. aar, fandt man hende liggende død, hun havde drukket sig ihjel.

Det er saaledes nu et halvt aarhundrede siden, at Ane Marie blev frigjort fra det, man plejer at kalde den jordiske retfærdighed. Den teoretiske retsvidenskab har imidlertid ikke dermed ganske tabt hendes tilfælde af syne; i professor K r a b b e s kommentar til straffeloven (1947) vil man finde sagen refereret. Historiens juridiske pointe er den, at situationen ikke, saaledes som den forelaa for det sølle kvindfolk, kunde berettigede hende til udøvelse af egentligt nødværge, der alene er motiveret i selve den akutte situation. Snarere kunde man vist tænke sig, at straffelovens særbestemmelser om affekthandlinger nu kunde have været bragt i anvendelse; muligt kunde hun ogsaa psykiatrisk placeres blandt de mennesker, for hvem særbehandling maa komme paa tale.

Skulde man mere indgaaende bedømme et saadant tilfælde og dets muligheder ud fra nutidige betragtninger, vilde det iøvrigt støde paa den særlige vanskelighed, at vi maaske her staar over for tidsbestemte fænomener, idet de befolkningsmæssige foreteelser, som dramaet har haft til forudsætning, vel ikke i dag kendes under tilsvarende former. Ganske uden paralleller er tilfældet dog ikke. Saaledes vil man fra 1938 erindre en sag (refereret i retslægeraadets aarsberetning for 1939) angaaende en løsagtig og omflakkende kvinde, der ombragte sin mand, med hvem hun levede et mislykket ægteskab, ved at hælde loddevand i hans mund, medens han sov. Hun var nærmest sindssyg og dertil hysterisk psykopat, men idømtes desuagtet livsvarigt fængsel ligesom Ane Marie.

Ogsaa de vordende jurister har maattet tage stilling til tilfældet, der ligefrem for nogle aar siden (1935) dukkede op som eksamensopgave, og som dermed ogsaa har fundet sin plads i de trykte opgavesamlinger. Her er dramaet, som vi nu har fulgt i dets forskellige versioner, omsider genopstaaet i koncentreret og afklaret form, og det kan næppe have været vanskeligt for opvakte studenter at klare Ane Marie Grønnings problem. Mere kompliceret aftegner det sig for os, der har gjort os fortrolige med de mange smaatræk i denne brogede kvindeskæbne. Saa er det ikke længer slet saa nemt at fælde den endelige dom. Det er iøvrigt en erfaring, man — desværre eller heldigvis — saa ofte maa gøre.

75 Aar. — 12. Traktorfører Niels Pedersen, Marup, 50 Aar. — 10. Fru Anna Korsgaard, Præstegaardsvej, 80 Aar. — 10. Vejformand Carl Nielsen, Vestergade, 60 Aar. — 18. Fru Gasværksbestyrer Bæk, 50 Aar. — 19. Fru Else Damgaard, Skjern Birk, 50 Aar. — 19. Fru Kirstine Jensen, Old, 80 Aar. — 24. Husejer Mads Madsen, V. Marup, 70 Aar. — 25. Bogholder Hjorth Christensen, Bredgade, 70 Aar. — 29. Hmd. Laur. Skaarup Pedersen, Albæk, 50 Aar. — 30. Fru C. Nielsen, Skolegade, 75 Aar.

Oktober: 7. Amdsraadsmedlem P. Jespersen, Østergade, 60 Aar. — 11. Fru Ejendomsægler Anton Laursen, Skovbrynet, 60 Aar. — 13. Pens. Overportør J. N. Hansen, Holstebrovej, 75 Aar. — 15. Gdr. Sigurd Miltersen, Kragssigaard, 50 Aar. — 17. Dommer H. V. Eysen, Hjørring, tidl. Skjern, 70 Aar. — 18. Fru Karen Blæsberg, Klostervej, 60 Aar. — 20. Husejerske Abalone Madsen, Nygade, 85 Aar. — 21. Fru Karen Pedersen, Nygade, 70 Aar. — 23. Gdr. Peder Lodahl, Vester Marup, 60 Aar. — 26. Fru L. C. Jensen, Østergade, 70 Aar. — 28. Malerm. M. B. Sloth, Nygade, 70 Aar. — 31. Overassistent S. K. Jensen, Bredgade, 50 Aar.

November: 5. Vognopsynsmand Laurids Johnsen, Kiærs Allé, 70 Aar. — 8. Fru Laurine Alkjærsg, Albæk, 50 Aar. — 10. Frk. Else Andreasen, Vestergade, 70 Aar. — 10. Arbm. Niels Thøger Jensen, Borrisvej, 50 Aar. — 14. Fhv. Stationsforstander N. P. V. Nelvad, Sorø, tidl. Skjern, 70 Aar. — 26. Fru Margrethe Damgaard, Vejlen, 50 Aar. — 28. Fru Pastor Bundgaard, 50 Aar.

BRYLLUPPER

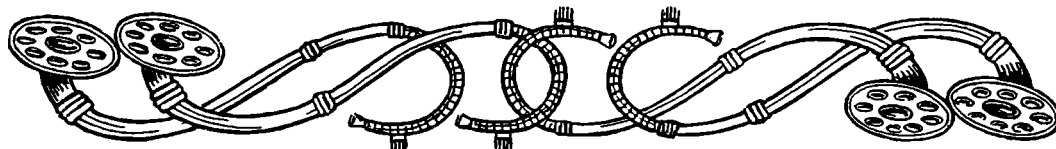
December 1951: 1. Frk. Birtha Damgaard, D. af Ejnar D., Vejlen, og Peter Farsinsen, Haderup. — 8. Telefonist Frk. Lilian Marie Frøsig, Svendborg, og Kontorist John Regner Nytofte-Bæk, Skjern, S. af Gasværksbestyrer B., Skjern. — 8. Frk. Karen Margrethe Johnsen, Hanning, og Mejerist Axel Gaasdal, Skjern. — 15. Frk. Inger Andrea Søndergaard Andersen, D. af Vognm. P. S. A., Skjern, og Væver Bruno Vedel Kristensen, Herning. — 16. Frk. Mary Nielsen Fusaard, D. af Handelsmand Karl F., Skjern. Qvirin Nielsen, Skjern, S. af Fabrikant Marius N., Skjern. — 26. Frk. Tove Bjørnsgaard Frandsen, D. af fhv. Vognmand Niels

FØRSTE KLASSES PRODUKTER

faas daglig fra vore Vogne og vort Udsalg Østergade 23

FASTER ANDELSMEJERI

Telefon 276

Skouby Holm

Førsteklasses Kød
og Flæsk
Hjemmelavet
Paalæg

Telefon 78

Byens Folk
køber fineste

MEJERIPRODUKTER
fra

Skjern Mejeri

Telefon 30

Banegaards- kiosken

S. KNUDSEN

Telefon 389

SPAR PENGE

Bliv Medlem af

SKJERN BRUGSFORENING

Telefon 81

Kr. F., Skjern, og Landbrugsmedhjælper Børge Kristian Slipsager, Velling. — 27. cand. pharm. Frk. Esther Linder og Sagfører, cand. jur. Hans Abildgaard, S. af LRS. E. A., Skjern. — 27. Tandtekniker Frk. Tove Dyrsg, D. af Kontorist Ejner D., Skjern, og Forpagter Johannes Høgenhof Larsen, S. af Vognmand Peder L., Skjern. — 29. Syerske Alma Elisabet Christensen, Skjern, og Maskinarbejder Svend Nielsen, Skjern, S. af Radioforh. Arnold N., Skjern.

Februar: 3. Frk. Ritta Christensen, D. af Smed Christian Carly C., Skjern, og Smed Harry Kirkegaard Nielsen, Tarm. — 23. Frk. Jytte Thuesen, Ulfborg, og Carl Otto Lunde, S. af Enkefru Ane L., Vestergade, Skjern. — 28. Frk. Anna Clausen Sørensen, Hoven, D. af Murer S. P. S., Langagervej, og Vognm. Chr. Nielsen, Hoven.

Marts: 8. Lærerinde Frk. Marie Christensen, Storegade, og Ingeniør Harry Høgfjeldt Thomsen, S. af Boghandler P. T., Østergade, og Slagteriarbejder Ejner Jeppesen, Skjern. — 22. Frk. Ellen Rabjerg, D. af Gdr. J. P. Ostensen R., Marup, og Repræsentant Poul — 15. Kontorist Gurli Andersen, Esbjerg, og Trafikass. Kristian Ager, Tarm, S. af Landpostb. J. A., Vestergade. — 15. Frk. Helen Britze, Ikast, og Snedker Villy Andersen, S. af afd. Tromlefører Søren A., Skjern. — 22. Frk. Anna Marie Krejbjerg, Dejbjerg, og Forpagter Henry Østergaard, Trøstrup, S. af Gdr. Jens Ø., Albæk. — 22. Telefonistinde Frk. Henny Herborg Nielsen, D. af Fabrikant Frits Henry N., tidl. Skjern, og Mekaniker Per Würigler, Randers. — 23. Barneplejerske Frk. Gerda Jensen, Rødovre, D. af Fru Margrethe J., Kirkeskolen, og Konsulent Carl Olaf Hafstrøm, Hillerød. — 23. Sygeplejerske Frk. Edith Pedersen, D. af Murer Christianus P., Storegade, og Mekaniker Hans Otto Pedersen, Svendborg.

April: 5. Frk. Kis Jespersen, Vostrup, og Maskinarb. Frants Kjærgaard, S. af Rutebiler Chr. K., Skjern. — 9. Frk. Anna Marie Nordestgaard, Thim, og Gdr. Peder Jensen, Skjern. — 10. Kontorist Frk. Vibeke Nytofte-Bæk, Skjern, D. af Gasværksbest. B., Kongevej, og Skræddermester Willy Pedersen, Tarm. — 13. Sygeplejerske Frk. Esther Bech Andersen, D. af Gdr. Bec'i A., Ø. Smedegaard, og Slagtersvend Gunnar Hansen, Kolding. — 19. Forstanderinde paa Dronning Ingrid's Børnehjem i Blaavand, Frk. Hanne Søndergaard, D. af L. S., Nørregade, og Planteavlskonsulent Axel Madsen, Landbrugsskolen, Borris.

Maj: 28. Frk. Laura Valborg Rindom, D. af afd. Gdr. Jakob R., Albæk, og Gdr. Niels Jeppesen, Sdr. Felding, S. af Gdr. Peder J., Aanum. — 30. Frk. Anna Jespersen, Vinding, og Landm. Niels Mortensen, S. af Gdr. M., Ganer.

Juni: 1. Frk. Edith Christensen, D. af afd. Kredsformand Martin C., Skjern, og Blikkenslager Bjarne Holm, Vejle. — 21. Frk. Ingrid Jepsen, Holsted, og Slagtersvend Magne Nielsen, Vestergade, S. af fhv. Gdr. Laurids M. N., Vestergade. — 28. Modist Frk. Irene Kathrine Holm Pedersen, D. af Kredsformand Martin P., Skjern, og Chauffør Gunnar Hartvig Jensen, Skjern. — 22. Frk. Tove Viuf Mikkelsen, Søvind, og Løjtnant Kai Hjorth, S. af Hjorth Christensen, Bredgade.

Juli: 12. Frk. Ruth Pedersen, Tørsbøl Mark, og Chauffør Rich. Højgaard Jensen, Skjern. — 12. Ekspeditrice Irma Højfeldt, Varde, og Hagbardt Poulsen, S. af Jens P., Engsiggade. — 19. Fru Karen Pedersen, Skjern, og Forvalter Karl Madsen, Fjerkræslagteriet. — 25. Frk. Andrea Christen-

FJERKRÆ
OG
KANINER

Skjern Fjerkræslagteri

Telefon 91

LAURIDS LARSEN

GULD - SØLV
URE - OPTIK

Telefon 210

M. K. MADSEN & HJORTH

Skjern Møbel- og
Ligkistemagasin

Telefon 95

J. Jacobsens Boghandel

Skjern

Telefon 16

sen, D. af Gdr. Bendt Chr., Vester Marup, og Murer Svend Erik Grønberg, S. af Murer Kladius G., Østergade. — 26. Frk. Marie Agerbo, Faarborg, Lem, og Manufaktur-ekspedient Knud Nielsen, S. af N. N., Engsiggade.

August: 2. Frk. Anne-Marie Reichardt, Bramminge, og Urmager Jens Kousgaard Mikkelsen, S. af Kirkebetjent M., Vardevej. — 5. Assistent Frk. Maren Gahner Bilbjerg, Roskilde, D. af Rentier Chr. J. B., Vestergade, og Assistent Jørgen Jørgensen, Roskilde. — 7. Frk. Anna Andersen, Østrup, og Bankassistent Erik Hansen, Skjern. — 9. Defektrice Frk. Inger Johanne Kastberg, D. af Overmontør M. C. K., Skjern, og Specialarb. hos B & O, Struer, Knud Erik Kamstrup. — 16. Frk. Magda Clausen, D. af Arbm. Chr. C., Skjern, og Maskinarbejder Helge Simonsen, S. af Overportør S., Skjern. — 16. Frk. Anna Margrethe Clausen, D. af Arbm. Chr. C., Skjern, og Maskinarbejder Erik Verner Lindhardt, S. af Maskinpasser L., Skjern.

September: 6. Telefonist, Frk. Erna Ankersen, Skjern, D. af afd. Vognopsynsmand Søren A., Vestergade, og Slagtersv. Børge Theils, Skjern. — 13. Frk. Kirsten Jensen, Stentoft, Sædding, og Cigarhandler Svend Klemmens, Skjern. — 20. Kassererske, Frk. Grethe Bengtsen, København, og Portier Niels Jørgensen (Falkesgaard), København, S. af Gdr. Jørg. P. J., Ganer. — 20. Frk. Yrsa Kragh, Sdr. Stenderup, og Aksel Ørndrup Sørensen, S. af afd. Th. S., Skjern Birk. — 23. Frk. Anna Kirstine Christensen, Aadum, og Rutebilchauffør Axel Richard Pedersen, Skjern. — 27. Frk. Signe Kathrine Nørmark, D. af Gdr. Jakob N., Ganer, og Landpost Otto Larsen, Kibæk. — 27. Frk. Annelise Sophie Oldager Stampe, D. af Fru S., Finderupsvej, og Installatør Poul Niebuhr Ravn Miehs, Nordenskov, S. af Fru M., Gern, forhen Skjern Højskolehjem. — 27. Frk. Grethe Jensen, Sædding, og Kontorassistent Arne Vejgaard Ankersen, S. af Enkefru A., Østergade.

Oktober: 2. Sygeplejerske, Frk. Eva Jacobsen, Tarm, og Specialarbejder Poul Rejkjær, Skjern, S. af Postbud P. R., Skjern. — 3. Sygeplejerske, Frk. Esther Rahbek, D. af afd. Gdr. Hans R., Ganer, og Læge Svend Trier, København. — Telefonistinde Frk. Aida Mary Bendtsen, D. af Telefonmontør B., og Slagtersvend Laurids

Bendt Hansen, S. af Expedient Julius H., Skjern. — 25.: Expeditrice, Frk. Kirsten Henriksen, D. af Skrædder H., Østergade, og Mejerist Peder Emil Schriver Christensen, Skjern. — 25.: Frk. Gerda Pedersen Knak (Højrup), og Gdr. Arnold Hauge Christensen, Rahbæk, S. af fhv. Gdr. Hans C., Hedeby.

November: 15. Husbestyrerinde Frk. Dagmar Otilie Hansen, Skjern, og Tarmmester Ejnar Kjærgaard Olesen, Give. — 16. Sygeplejerske Frk. Eli Led Toft (Lyngby Torp), og Poul Grene, S. af Grosserer P. G., Skjern. — 22. Telefonistinde Frk. Sonja Camilla Carlsen, D. af Murer C., Skjern, og Elektroinstallatør Erik Mosbech Nielsen, Fredericia. — 22. Frk. Herdis Laursen Kvistgaard, (Ulfborg), og Knud Eskesen Eriksen, Vemb, S. af Vejmand E., Skjern. — 22. Frk. Yrsa Foged, D. af V. F., Nygade, og Portør Kr. H. Sørensen, S. af P. S., Vestergade. — 22. Frk. Petra Pedersen (Henne), og Gdr. Kousgaard Kristensen, Hedeby. — 23. Frk. Karen Listo Christensen (Ø. Horne) og Telefonmontør C. Bertelsen, Skjern.

ANSÆTTELSE OG FORFLYTTELSE

Januar: Cand. theol. Ib Windeløv kaldet til Hjælpepræst for Pastor Bundgaard.

Februar: Distriktsmontør Bagger forflyttet til Esbjerg efter 16 Aars Tjeneste i Skjern.

Maj: Konsulent H. Dixen, Jysk Haveselskab, faar Bopæl i Skjern.

Juni: Telefonist Frk. Inge Olesen efter 10 Aars Tjeneste ved Telefoncentralen forfremmet til Kontroltelefonist i Randers. — Togfører M. J. Ølholm, Skjern, bevilget Afsked med Pension.

August: Førstelærer P. Chr. Pedersen, Marup, ansat som Viceskoleinspektør ved den danske Skole i Husum. — Lærer Schjørring Leder af Skjern Præliminærkursus. — Lærerinderne Frk. Ellen Overgaard, Skjern, og Frk. Inga Arendt Nielsen, Ansager, D. af Skoleinspektør A. N., ansat ved Herning kommunale Skolevæsen. — Førstelærer Johs. Knudsen, Kragelund, Lærerinde Frk. Helga Hansen Barkholt, Hjordkær, og Seminarist Ejnar Christensen ansat ved Byskolen, sidstnævnte som Time-lærer.

September: Politibetjent Christensen, Skjern, ansat som Landpolitibetjent i Ki-

bæk. — Overpostbud Anton Laursen afskediget med Pension. — Postbud P. Mikkelsen forfremmet til Overpostbud i Kontortjenesten og Medhjælper Frk. A. Jørgensen forfremmet til Assistent ved Postkontoret.

Oktober: Landpost Peder Andreas Underbjerg, Borris, ansat som Postbud ved Skjern Postkontor.

November: Valgmenighedspræst E. J. O. Helmig beskikket til 2. residerende Kapellan ved Aarhus Domkirke.

EKSAMINER OG PRØVER

Medicinsk Embedseksamen: Poul Christen Sperlig, S. af Urmager C., Bredgade.

Ingeniør: Sønner af afd. Overdyrlæge Mulbjerg: And. M. Elektro-Ingeniør og Knud M. Maskin-Ingeniør ved Teknologisk Institut.

Udvidet Maskinisteksamen: Jes Jørgen Simmelsgaard, Skjern, paa Københavns Maskinist-skole.

Tandlægeeksamen: Henning Fritze, S. af Smed F., Nørregade, paa Tandlægehøjskolen.

Lærereksamen: Fru Lis Frøsig-Nielsen, D. af Sodavandsfabrikant Poulsen, Mølle-gade, paa Aarhus Sem., og Lis Stenbæk Jensen, D. af Gdr. Johs. J., Albæk, paa Nr. Nissum Sem.

Musikpædagogisk Eksamen: Musiklærerinde Frk. Titte Nielsen, Bredgade, Elev fra Vestjysk Musikkonservatorium, Esbjerg.

Orbanisteksamen: Doris Iversen, D. af Hans Chr. Iversen, Engsig, fra Haslev Sem., Elev af Fru Organist Kaspersen.

Handelseksamen: Erik Odderskjær Hansen, statskontrolleret Handelseksamen fra Den jydsk Handelsskole, Aarhus, Meta Andresen, Anna Grethe Carlsen, Kirsten Christiansen, Martin Dokkedal, Bent Frandsen, Holger Godtfredsen, Tove Hansen, Henny Jensen, Inger Marie Jensen, Arne Laursen, Aage Nielsen, Harry Nielsen, Kristian Nielsen, Niels Arne Pagaard, Bent Vesterager Pedersen, Børge Pedersen, Anna Lise Pedersen og Herluf Poulsen fra Skjern Handelsskole.

Filmsoperatøreksamen: Verner Husted, Palæbiografen, fra Teknologisk Institut.

Studentereksamen: Vibeke Hame (Kreds-læge H.), nysproglig, Birgit Christensen (Fru Direktør C.), Karen Dalgaard Jensen

SKJERNEGNENS PRÆLIMINÆRKURSUS

Statsanerkendt

*

Henvendelse til
JOHS. SCHJØRRING
Kirkeskolen . Skjern

SKJERN KOMMUNALE MELLE- OG REALSKOLE

modtager
OPLANDSELEVER
til
Mellem- og Realskolen

Indmeldelse til Skoleinspektøren

(Bankkasserer J.), Edith Mikkelsen (Gdr. M.), Karen Marie Nielsen (Manufakturh. N.), og Poul Pedersen (Restauratør P.), matematisk-naturvidenskabelig — alle fra V. G. T.

Præliminæreksamen: Lis Foged (Arbm. F.) fra Skjern Kursus.

Realeksamen: Uve Hjorth (Pastor H.), Jørgen Johan L. Nielsen (Købmand N.), Inge Møller Andersen (Overpostbud A.), Inga Henriksen (Postbud H.), Elisabeth Jespersen (Opsynsmand J.), Lis Jæger (afd. Tandlæge J.), Karen Kaspersen (Organist K.), Anni Sinnbech (Arbm. S.), fra Skjern kommunale Realskole.

Svendepørve: Rigmor Fredslund (hos Damefrisørinde Frk. Klaustrup), Leif Bennedbech, S. af Massør B. (i Strandbygaards Bogtrykkeri), Svend Nielsen (hos M. K. Madsen). — Helge Madsen (Murermester Buusmand). — Leo Rasmussen (Bogtrykker Gullander).

JUBILÆER

Januar: Manufakturhandler Harry Bank 25 Aars Forretningsjubilæum.

Februar: Martin N. Bonde og Co. Installatørforretning 25 Aars Jubilæum. — Smedemester Karl Møller, Vestergade, 25 Aar som Forretningsdrivende i Skjern.

Marts: Malerm. Rostrup, Skolegade, 25 Aar som Medlem af Bestyrelsen for Haandværker- og Industriforeningen.

April: Redningsfører Kaj Sørensen, Falcks Redningsstation, 10 Aars Hæders-tegn med Diplom. — Direktør Husted begyndte for 25 Aar siden at organisere Brandslukningstjenesten i RingkøbingAmts Landkommuner.

September: Smed Fritze, Nørregade, 50 Aars Ansættelse ved Maskinfabrikken Herborg. — Jacob Mikkelsen 25 Aar som kom-munal Gadefejler.

Oktober: Fru Laurine Alkjærsg, Albæk, 25 Aar som Ledvogterske. — Maskinarbej-der Jens Poulsen, Engsiggade, 50 Aar ved Maskinfabrikken Herborg, tildelt kgl. Be-lønningsmedalje for lang og tro Tjeneste. — Kordegn Pedersen 25 Aar som Formand for Soldatervennekredsen.

November: Fru Henriette Thorup, Skjern Birk, 25 Aar som Ledvogterske.

Marts: 4. Fhv. Gdr. Mads Christian Ole- sen, Jernbanegade, død i Viborg, 75 Aar. — 8. Fhv. Gdr. Anders Andersen, Vendersgade, 82 Aar. — 20. Laurids Christensen Jensen, Handrup, Skjern, død paa Vorgod Alder- domshjem, 71 Aar. — 27. Fhv. O. P. Mad- sen, Monstrup Skole pr. Doense, tidl. Kreds- sekretær i Skjern, 51 Aar.

April: 7. Morten Peder Nielsen, De gam- les Hjem, 74 Aar. — 27. Fhv. Lærer Carl Hammer Olaf Nielsen, Skolegade, 92 Aar.

Maj: 1. Fiskehandler Niels Christian Pe- dersen Kirkegaard, Nylandsvej, 59 Aar. — 6. Pens. Banearb. Hans Henrik Michaelsen,

De i Marts Løb døde

(Billeder maa indsendes af de paarørende selv).

DØDE AF KVINDEKØN

December 1951: 21. Snedkerm. Thomas Mortensens Hustru, Fru Christiane Petrine M., f. Ebbesen, Parkallé, 68 Aar. — 21. Enke efter Banearb. Nis Hansen, Fru Ane H., f. Knudsen, De gamles Hjem, 86 Aar. — 24. Arbejds-m. Niels Johnsens Hustru, Fru Con- radine Mariane J., f. Wittendorff, Bredgade, 76 Aar. — 29. Enke efter Murer J. Bech, Fru Kirstine B., f. Jensen, Løvensgade, 83 Aar.

Januar 1952: 8. Enke efter Baneformand Christian Pedersen, Fru Caroline P., f. Krü-

ger, Aldersrenteboligen, 81 Aar.

Februar: 17. Enke efter fhv. Gdr. Chr. Lodahl, Fru Ellen Marie L., f. Mikkelsen, Grønnegade, 66 Aar. — Pens. Lærer A. Edsen Johansens Hustru, Anna Johansen, Jelling, tidl. Skjern, 83 Aar.

Marts: 22. Pianist Aage Nielsens Hustru, Fru Ester Marie N., f. Hansen, Nygaardsvej, død paa Tarm Sygehus, 46 Aar. — 30. Syer- ske Frk. Mariane Mortensen, Jernbanegade, 55 Aar.

April: 26. Enke efter Gdr. Frederik Grøn- lund, Tim, Fru Mathilde G., Østergade, 87 Aar.

Maj: 5. Inger Lise Østergaard Nielsen, D. af Smed Robert N., Klostervej, 1 Aar.

Juli: 18. Værkfører Ejn. Oves Hustru, Fru Mette Jensine Ove, f. Kynde, Grønne- gade, død paa Herning Sygehus, 41 Aar. — 20. Fru Line Christensen, f. Movridsen, En- ke efter fhv. Gdr. Andreas C., Engtoften, 62 Aar.

August: 6. Fru Frandsine Marie Jensen, f. Jacobsen, Enke efter Repræsentant Carl Jensen, Nygade, 69 Aar. — 10. Fru Birthe Kathrine Frandsen, f. Jessen, Tværgade, Enke efter Købm. P. Frandsen, 89 Aar. — 12. Vulkanisør P. K. Pedersens Hustru, Fru Johanne Kirstine Pedersen, f. Kristensen, Vardevej, død paa Herning Sygehus, 62 Aar. — 13. Fru Emilie Thyssen, f. Engsig-Karup, København, tidl. Skjern, Enke efter Tand- læge Thyssen, død paa Diakonissestiftel- sen. — 18. Fru Karen Cathrine Grønlund, f. Pedersen, Den gamle Lægebolig, Enke ef- ter Hotelejer Chr. Grønlund, 91 Aar. — 18. Rentrice Magda Mathiasen, Enke efter Fabr. Chr. Mathiasen, død i Odense, 60 Aar. — 24. Fru Ane Kathrine Kastberg, f. Knudsen, De gamles Hjem, Enke efter Rentier Peder K., 82 Aar. — 27. Fhv. Gdr. Martin Frandsens Hustru, Fru Ane Maren Margr. Frandsen, f. Grønborg, Kongevej, 77 Aar.

November: 29. Fru Justa Marie Jacobine Qvirinsen, f. Mikkelsen, FINDERUPSVEJ, Enke efter Inspektør Q., Viborg, 82 Aar.

DØDE AF MANDKØN

December 1951: 7. Fhv. Arbejdsmand i Skjern Jens Christian Jensen, 90 Aar, død i Esbjerg. — 16. Fhv. Skrædder Niels Han- sen Kruse, Kongevej, 79 Aar.

Januar 1952: 3. Fhv. Landmand Marius Henriksen, De gamles Hjem, 84 Aar. — 13. Fhv. Forsikringsinspektør Peder Johnsen Pedersen, De gamles Hjem, 81 Aar. — 23. Fhv. Bestyrer af De gamles Hjem i Stau- ning Anton Christian Nielsen, Aldersrente- boligen, 75 Aar.

Februar: 4. Fhv. Bogholder Nicolai Ernst Sørensen, Nørre Allé, 88 Aar.

Nørregade, 69 Aar. — 14. Jørn Pagaard Kri- stensen, 13 Aar, S. af Arbmd. Harald Emil Kr., Kongevej. — 28. Reservepostbud Jo- hannes Poulsen, Nørregade, død paa Tarm Sygehus, 61 Aar.

Juli: 19. Fhv. Gdr. Christen Smedegaard

Nielsen, Bredgade, død paa Odense Syge- hus, 76 Aar. — 29. Rentier Anders Stor- gaard Andersen, Østergade, 81 Aar.

August: 2. Exp. Jens Ejler Vestergaard Nielsen, Nygade, død ved Explosionsbrand i Ford Motorkompagni, 20 Aar. — 20. Fhv. Gdr. Laust Frost Andersen, Kongevej, 75 Aar. — 31. Rebslager Jesper Mikkelsen, De gamles Hjem, 91 Aar.

September: 5. Fhv. Husmand i Albæk Anton Brølling, død i S. Lem, 87 Aar.

Oktober: 8. Fhv. Smedemester Jesper Nielsen Thestrup, De gamles Hjem, 89 Aar. — 24. Fhv. Gdr. Laurids Christian Danielsen, Østergade, 86 Aar. — 25. Fhv. Cementstøber Mads Anthon Jacobsen, De gamles Hjem, 84 Aar.

November: 14. Fhv. Købmand Times Christian Mortensen Overgaard, Vester- gade, 67Aar. — 22. Fhv. Gdr. Bertram Niel- sen, Vendersgade, 80 Aar. — 27. Pens. Pak- mester Carl Mørch, FINDERUPSVEJ, 74 Aar.

TRÆLAST · BYGNINGSARTIKLER · STØBEGODS

Insulite og Danatex Isoleringsplader . Masonite og Asbest
Beklædningsplader . Brændt Kalk og Hydrat Kalk . Cement
Glasserede Rør . Tagtjære . Carbolineum . Kul . Koks . Briketter
Lager fra Hess, Vejle . Morsø Støbegods . Tagpap

Aktieselskabet
SKJERN · TELEFON 5

Hans Banks Eftfl.
Skjern

Karl Fjord JENSEN
CYKLE - OG TRÆHANDEL
Telefon 65

Alt til Jagt og Fiskeri

Bøssebager KORSHOLM
Telefon 283

JOHANNES HOLM
Strømpehuset
Telefon 229

M. Christensen & Søn

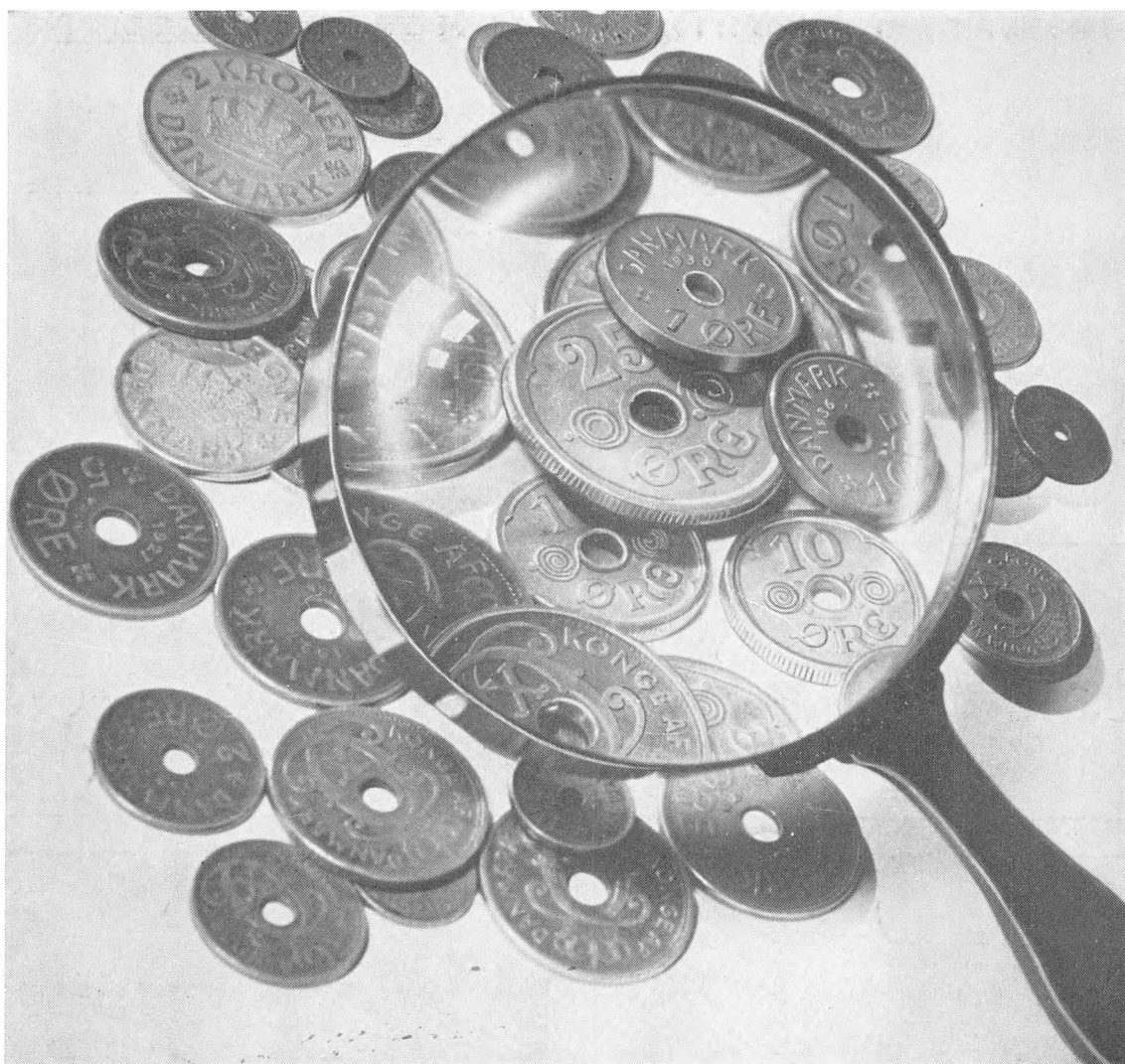
Skjern Brødfabrik
Hans Jensen
Telefon 60

J. Skræddergaard

Østergade 3
Telefon 374

KARL LANGE & SØN
SKRÆDERI & HERREEKVIPERING
TELEFON 109

Deres Penge bliver større

naar De indsætter dem paa Folio, Bankbog eller Opsigelse til indtil $4\frac{1}{2}$ pCt. p. a. — Tal med os om Deres Bankforretninger. Banken er stor nok til de store Forretninger; men den er ikke for stor til at give hver enkelt lille Sag den omhyggeligste Behandling og at yde hver Kunde den mest personlige Beljening.

AKTIESELSKABET
SKJERN BANK

Telefon 4 og 304

Kontorer i Borris og Troldhede